

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

4

динара

БРОЈ
1229

18.7.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП
РИП
КИРБИ

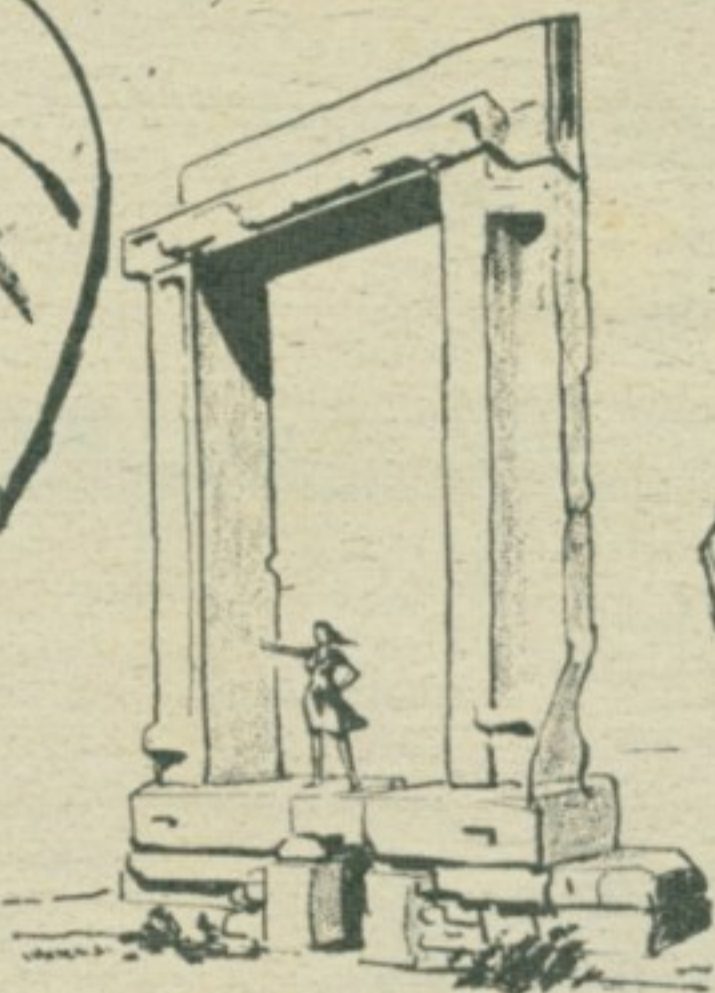
Ripley

Веровати или не!

Отац године ЈУСУФ БАЛКИН

ВЛАДАР
СВИХ МУХАМЕДАНАЦА
У АФРИЦИ
ПОСТАО ЈЕ ОТАЦ
17 ДЕЦЕ
РОЂЕНИХ ОД 17 ЖЕНА
17. ДАНА МЕСЕЦА
ШАБАНА 982.
— ТАЧНО
ГОДИНУ ДАНА
ПОШТО СЕ ОЖЕНИО
СА 17
17-ОГОДИШЊИХ
ДЕВОЈАКА.

ГЛАВНА ВРАТА

АПОЛОНОВОГ ХРАМА
НА ГРИКОМ
ОСТРВУ НАКСОСУ
ЈЕДИНО ЈЕ
ШТО ЈЕ ОСТАЛО
ОД НЕКАД
ВЕЛЕЛЕПНЕ
ГРАЂЕВИНЕ.

ДВЕ ОВАКО СРАСЛЕ МРКВЕ

ИСКОПАО ЈЕ У СВОМ
ВРТУ ДЕЈВ ШЕЈД
ИЗ ВАЈТ БЕР ЛЕЈКА
(САД)

ПЛАВИ ЉУДИ МАРОКА

БЕРБЕРИ
ИЗ ДОЛИНЕ ДРА
БОЈЕ
СВОЈА ОДЕЛА
ПЛАВИМ ИНДИГОМ
КОЈИ
ПОСТЕПЕНО
ЗАУВЕК
ОБОЈИ ЊИХОВУ
КОЖУ.

Језик за рибе

У НЕКИМ КРАЈЕВИМА
ИНДОНЕЗИЈЕ РИБАРИ
ЗА ВРЕМЕ
РИБОЛОВА
УВЕК ГОВОРЕ
НЕКИМ ТАЈНИМ
ЈЕЗИКОМ
ЈЕР ВЕРУЈУ
ДА РИБЕ
РАЗУМЕЈУ
ЊИХОВ
СВАКОДНЕВНИ
ЈЕЗИК.

Једно Црвено џумино дрво

У БЛИЗИНИ ГРИНОУА
(АУСТРАЛИЈА)
ВЕТРОВИ СУ ТОЛИКО ПОВИЛИ
ДА САД
РАСТЕ ПО ЗЕМЉИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● један енглески техничар измислио је апарат који на насилно отварање врата испушта јак гас који код провалника изазива гласно и дуго зацењу-

јуће смејање које испуни читаву кућу. Тако ће убудуће овакав смех бити за Енглеze знак да су у кући провалници.

● илустрације у српским новинама први је употребио истакнути војвођански културни радник и новинар Теодор Па-

вловић, и то у свом „Србском народном листу“ који је излазио од 1835. до 1849. године.

● у Лос Анђелесу је недавно пуштен у продају аутомат за пржење јаја. У прорез аутомата убади се новчић, тада се пред очима купца јаје испржи у застакљеној витрини. Такав исти апарат пржи и кромпириће.

● први извештај преко Морзеовог апарата отпослао је француски научник Ежен Дикрете на даљину од четири километ-

ра. Извештај је послат 5. новембра 1889. године са врха Ајфелове куле у Паризу а примљен је у Пантеону.

● наша реч „шпиља“ у значењу „пећина“ узета је од старих Грка: на грчком она гласи „спелајон“.

● сматра се да је прве укрштене речи саставио један Енглез пре око сто година. Ове укрштенице биле су веома једноставне:

само су се две речи укрштале. Укрштеница са више поља појавила се први пут 21. децембра 1913. године у Америци. Објављена је у недељном додатку листа „Њујорк Ворлд“. У Француској су прве укрштенице објављене у листу „Експелзиор“ 26. фебруара 1925. године.

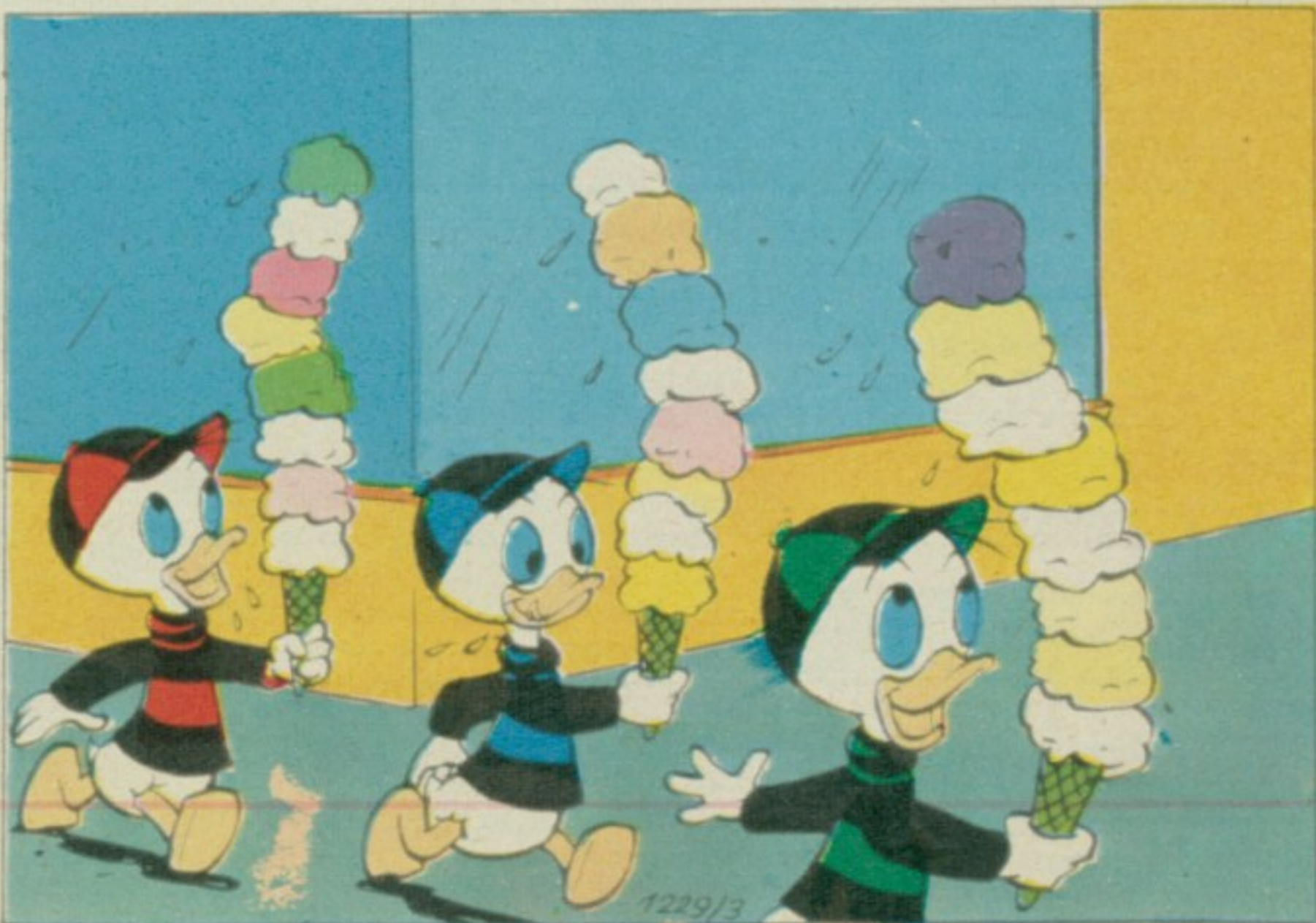
● наука која се бави проучавањем ратова назива се полемологија. Реч је настала од грчког полемос = рат. Ову реч је први пут употребио 1945. године француски социолог Гастон Бутул.

● немачки хемичар Јустус вон Либиг (1803—1873.) сматра се оснивачем агрикултурне хемије. Од његових доприноса науци треба поменути, између осталог, откриће хлороформа и хлорала.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

МАЛИ ЈУНАЦИ ВЕЛИКОГ РАТА

ПЕС

Кад су Немци 1941. продрли у Ужице, повукли смо се с главнином наших јединица и стигли у село Радојину. Одморили смо се крај брзог Увца и спремили за покрет дубље у Санџак. Таман смо кренули кад иза села, крај једне пртине, наиђосмо на три дечака.

— Друзе командире, — обратили су ми се. — Примите нас у чету. Ми смо из Ужице. Другови мисле да смо премалени за напоре који вас у борбама очекују и рекли нам да се вратимо у Ужице. Ми нећемо назад, шта ће нам рећи кад се вратимо. Хоћемо да се боримо! — говорили су скоро у глас.

Гледам ове момке, боље рећи децу која траже оружје. Размишљам: стварно, за борбу су премалени. Један од њих, најразвијенији и вероватно најстарији, могао би још и да издржи ратне напоре. Али друга двојица требало би да се врате. Но, они неће да се раздвајају. Па, ако се и вратим, хоће ли живи стићи у Ужице? Шта ће радити четници са њима кад их ухвате, а знају да долазе са наше територије?

— Знамо лепо да певамо — обрати ми се најмлађи, мали Ђето. Сматрао је, ваљда, да ће ме то смекшати.

постао партизан. Неколико дана касније стајао је и он у строју кад је друг Тито створио нашу прву регуларну јединицу, Прву пролетерску бригаду. Наша Трећа чета ушла је у састав њеног Петог батаљона. Већ сутрадан разбили смо италијанску колону која је од Прибоја, преко Бијелог брда, покушала да продре у Рудо. Међу прекима који су упали у италијански строј био је Мићин брат Драгиша. Заробили смо седам италијанских војника, нешто их је изгинуло, остали су побегли.

„Посматрао сам ваш рад, лијепо сте радили“, стајало је у поруци која нам је стигла од врховног команданта.

Заноћили смо у селу Оскоруше. Ту смо остали два дана. Другог дана, негде око подне, пред кућу у којој је била смештена команда Треће ужичке чете стигле су две жене. Једна је била мајка браће Ђетеновића, а друга Бошка Масала.

НЕЋУ ЖИВ ИЗ ЧЕТЕ!

Како су успеле да нас пронађу, нису нам рекле. Нису нам испричале како то изгледа када се иде за партизанском јединицом која је стално у покрету, која стално мења планине, села и градове.

вам је срећан пут! Припазите ми на њих, нарочито на Мићу!

РАЊЕН У ТЕШКОЈ БОРБИ

Тако је Мића остао са нама. Тридесетак дана после напуштања Рудог ушли смо у Фочу. Наш батаљон је у дуванској станици давао приредбу којој је присуствовао Врховни штаб с другом Титом. Мића и другови певали су разне песме, али највише су нас одушевиле песме из Србије. Те вечери нам се учинило да смо поново у њој...

После Фоче смо многе борбе водили и напоре издржали пре него што смо стигли пред Купрес. Ту, из села Благаја, отпочели смо серију борби у Купреском пољу. Нападали смо на Злосело, а и на сам Купрес. Ноћу смо улазили у град. Ујутро би нас они избацивали ка Благају. И тако неколико пута. Једног августовског дана 1942. године нападоше нас из Купреса усташе: преко њива и ливада ваљали су се њихови стрељачки стројеви. Магала им је артиљерија, минобадачи и авијација. Ми смо одступили до

висова изнад села, а онда смо извршили противнапад. Усташе су пружале јак отпор. Док смо ми чистили последње куће у Благају, налазио сам се у стрељачком строју Треће ужичке чете. Горе, у страни, код једне камене оградe, рањено нам Миленка Грбића. А доле, у самом селу, између кућа мали Ђето повика:

— Рањен сам!

Погледам: метак му је прошао кроз слабасти грудни кош. Рањавање га је више зачудило него уплашило.

ЛЕТЕ БОМБЕ, ЛЕТЕ И ГРАНАТЕ

... Ноћу, уочи 20. августа, спремили смо се да поново нападнемо на положаје око Купреса. Јављено

★★

Никола Љубичић, генерал-армије и народни херој, учествовао је у нашем народноослободилачком рату и револуцији од првих дана, од 1941. године. Обављао је многе дужности, а био је у Првој пролетерској бригади и командир Омладинске чете. Његова сећања на најмлађе учеснике у нашем народноослободилачком рату су драгоцене сведочанства о њиховој храбрости, пожртвовању и другарству.

★★

— Тај мали је брат Драгише Ђетеновића, нашег борца, из Треће ужичке чете — добади Радоје Љубичић, заменик комесара чете. — Требало би га примити!

За време овог разговора његов брат Драгиша стајао је и ћутао, није хтео да утиче на одлуку. Драгиша је дошао у партизане одмах по ослобођењу Ужице. Он и Бошко Масал, другови из школске клупе и СКОЈ-а, припали су Трећој ужичкој чети. Тском борбе за одбрану Ужичке Републике напали смо се заједно на положајима код Бијелих брда и Вишеграда.

У СТРОЈУ

Погледах још једном три дечака, а нарочито најмањег, Мићу Ђетеновића. Рекох им:

— Хајдете, у строј!

И они се, задовољни, прикључише колони.

Тако је мали Мића, кога су из милоште звали Ђето,

— Дошле смо да вас видимо, да видимо своју децу — обрати се команди чете Коса. — У вашој чети имам два сина. Драгиша је стасео за војску. Али Мића је још дете. Пустите ми њега, нека иде кући.

— Добро, ако он хоће, ми га пуштамо! — кажемо јој.

— Ја нећу жив из чете! — буну се Мића.

— Знаш ли да су ти оца Немци убили када су ушли у Ужице, па како ћу ја сама са млађим братом — покушава да га приволи мати, а сузе јој теку низ нападено лице.

— Баш зато ћу и да останем у чети — одговори Мића. — Хоћу да осветим оца. Ако се вратим, они и мене могу ухватити и убити. Нећу жив из чете! Него ти, мајма, иди кући.

Мићин одговор био је тако одлучан да је Коса одустала. Само се обратила свима нама:

— Добро, другови, нека

НМ

МА МАЛОГ ЋЕТЕ

ња: „Алах је велики!“
„Алах је с нама!“

Кренули смо уз стрме
косе, подилазимо и почи-
њемо јуриш. Али, горе нас
није дочекао никакав алах,
већ снажан плотун. Испод
самог виса Велике Плазе-
нице погинули су Бошко
Масал и старији брат ма-

пошто је прездравио, сти-
гао Мића, мали Ћето.

Држимо положаје на бр-
ду Крнин, испред Бањалу-
ке. Немци и усташе, бесни
што смо стигли до испред
града у коме се налази њи-
хов велики гарнизон, напа-
ли су наш батаљон. Прво
су нас почели тући арти-

љеријом и минобацачима.
Експлозија за експлози-
јом. У једној шарпи видех
малог Ћету како се при-
тајио и нешто црта.

— Шта то радиш? —
упитах га.

— Бројим експлозије —
одговори он. — Ово је 128!

Колико их је још било
никада ми није рекао. Ка-
да је артиљерија умукла,
наишао је, уз налет авиона,
немачки стрељачки строј.
Извршили смо јуриш и од-
бацили Немце. Овде нам је
погинуло двоје дивних ом-
ладинаца, нешто старијих
од Ћете. Мала растом, ско-
ро девојчица, Деса Петрони-
јевић, и мршави дечак, до-
мац Душан Дујић, обоје из
Ужица... Пред вече смо се
спустили са Крнина у јед-
ну повећу увалу. Испод ве-
ликих крошњатих букава
дели се вечера. Свако је до
био по комад куваног mesa
и пола порције воде. У
овом безводном крају води
смо се више обрадовали не-
го месу.

Убрзо је одјекнула песма.
То је мали Ћето импрови-
зовао нову песму коју сви
радо слушамо:

„На Крнину бој се бије
љути,
док фашизам сасвим не
ућути.
Лете бомбе, лете и гранате,
па све мислиш удариће
на те...“

Затим смо наставили пре-
ма Мркоњић-Граду. Ћето
је са нама. Немци нападају
део наше бригаде који се,
после Крнина, нашао одмах
испред села Присеке. Ми
смо се притајили у шуми.
Кад су Немци открили свој
бок, извршили смо јуриш и
просто их стерали у Врбас.
Нанели смо им велике гу-
битке. Многи су се пода-
вили у реци.

ПУШКОМ ВЕС- ЛА, А МАШИН- КОМ ЛУПА...!

Тај успех платили смо
погибијом Перице Милосав-
љевића, омладинаца из Ја-
године, и Новака Јовано-
вића, из Карана, крај Ужи-
ца.

Сахранили смо мртве
другове, још једном обеле-
живши свој борбени пут
хумкама наших најбољих
другова.

Опет је мали Ћето спе-
вао нову песму како се
„Немац у Врбасу купа,
пушком весла, а машинком
лупа“.

Из околине Мркоњић-Гра-
да кренули смо да ослобо-
димо Јајце, а одатле за
Дрвар. Тада смо малог Ће-
ту, његовог друга Драгољуба
Васића - Фасу и још не-
колико омладинаца, посла-
ли за попуњу Пратећег ба-
таљона при Врховном шта-
бу.

Малог Ћету дуго нисам
видео. Среди смо се поново
пошто смо прешли пругу и
друм Сарајево — Прача. Ту
су нам немачка и усташка
посада пружала јак от-
пор. Разбили смо их и
прешли и пругу и друм.
После напорног ноћног мар-
ша и тешке борбе приле-
гли смо и поспали у засео-

цима села Хотичине, зва-
ним Равна Њива и Нише-
та. Одједном је опет запр-
мело. Немци су гађали из
митраљеза и бацача. Не-
припремљени за борбу од-
ступили смо. И тада у по-
току између села Хотичи-
не и Зечића, срео сам ма-
лога Ћету. Сада је био у
пратећем батаљону Врхов-
ног штаба. Упутили смо га
тамо, јер смо сматрали да
су за њега у борбеним је-
диницама напори претеш-
ки. Хтели смо да преживи
рат. Његов старији брат
Драгиша погинуо је на ви-
совима изнад Купреса, па
смо желели да мајци Коси
бар једнога вратимо.

СТИЋИ ЋУ ЈА ЊИХ

— Заостао сам од бата-
љона — рече ми — журим
да их стигнем.

— Можда би било боље
— предложих му — да по-
ђеш са мном, па кад се ух-
вати сигурна веза да се он-
да прикључиш својој је-
диници. Изгубићеш се у
шуми.

— Не, они су близу, сад
су замакли ту, уз поток,
стићи ћу ја њих.

Тако се растадох са ма-
лим Ћетом.

А онда, после два дана,
неко ми из курирске десе-
тине рече: „Нестао је мали
Ћето, вероватно је поги-
нуо!“

Знао сам да су вести које
су курири преносили тач-
не. Али свога пута у то
нисам могао, нисам хтео да
верујем. Заостао сам иза
колоне да сачекам неког ко
ће ме подробије обавес-
тити. Велика Рсманија, под
густом шумом, постала је
још већа, пустија и мрач-
нија. Зар је могуће да је
нестао Мића Ћетеновић, ма-
ли Ћето... Знао сам шта
то значи, поготово у Ро-
манији, којом крстаре чет-
ничке групе. Немајући
храбрости да се сударе са
нашим главним снагама,
четници лешинарски, из за-
седе, хватају заостале и
рањене, болесне и децу, па
се над њима праве јунаци
и дивљају. Зар је могуће
да Коси нећемо вратити
ниједног сина, а она је ко-
манди Треће ужичке чете
поверила обојицу? Та ми-
сао ме прилика као тежак
камен, мада је до краја ра-
та још далеко и не знамо
ко ће остати жив да пред
мајкама положи рачун о
њиховој деци.

Док сам седео, обузет тим
мислима, стиже колона
Четвртог батаљона и дру-
гови ми потврдише вест о
нестанку Миће, малог Ће-
те...

Али, није време и зада-
ци не дозвољавају да се
подајемо тузи за другови-
ма. Требало је продужити
у нове борбе у којима ће-
мо осветити пале.

Устадох и наставих пут
тешко ожалопићен што се
одмах не враћам назад.
Чимело ми се да би ми
било лакше ако бисмо те
зликовце похватили и каз-
нили.

Никола Љубичић
(Бележи: Момчило
Стефановић)

Л. СРЕДАНОВИК

ДИКАН И СТАРИ СЛОВЕНИ

Б. ЂУРИЦА

ДА ЗНАШ ДА
МИ ЈЕ ЖАО
ШТО ЈЕ ДОШАО
КРАЈ НАШЕМ
ПУТОВАЊУ!

ЗАНИМА МЕ
КОЛИКО СУ У
МЕЂУВРЕМЕНУ
ОСТАРИЛИ
СТАРИ
СЛОВЕНИ!

ПОСЛЕ ВИШЕГОДИШЊЕГ СЛУЖБЕНОГ ИЗВИЂАЊА, КАО ПРЕТХОДНИЦА СЛОВЕНСКЕ СЕОБЕ НАРОДА, ДИКАН И ВУКОЈЕ ВРАЋАЈУ СЕ У СВОЈЕ ПЛЕМЕ...

У ЛОГОРУ КНЕЗА СИСОЈА ВЕСЛАЧА, ЧУВЕНОГ ПО СТРОГОСТИ И ПРАВИЧНОСТИ...

КОНФЕРЕНЦИЈЕ СУ МИ
ВЕК НА ВРХ ГЛАВЕ!

БРАКО! НА ДНЕВНОМ РЕДУ СУ ДВЕ
ТАЧКЕ! ПРВО: ИЗВЕШТАЈ ИЗ ВИЗАНТИЈЕ
ПОДНОСЕ ВУКОЈЕ И ДИКАН, НАШИ
ДИЧНИ ИЗВИДНИЦИ! И ДРУГО:
ДИСКУСИЈА ПО ИЗВЕШТАЈУ!

ДИЧНИ
НЕСПОСОБЊА-
КОВИКИ!

ОД МУШКАРА-
ЦА И ОНАКО
ВАЈДЕ
НЕМА!

ДЕДЕР, ГУКНИТЕ, ДА ВИДИМО
НА ШТА СТЕ СПИСКАЛИ ДНЕВ-
НИЦЕ НАШЕГ СВЕТОГ КНЕЗА!

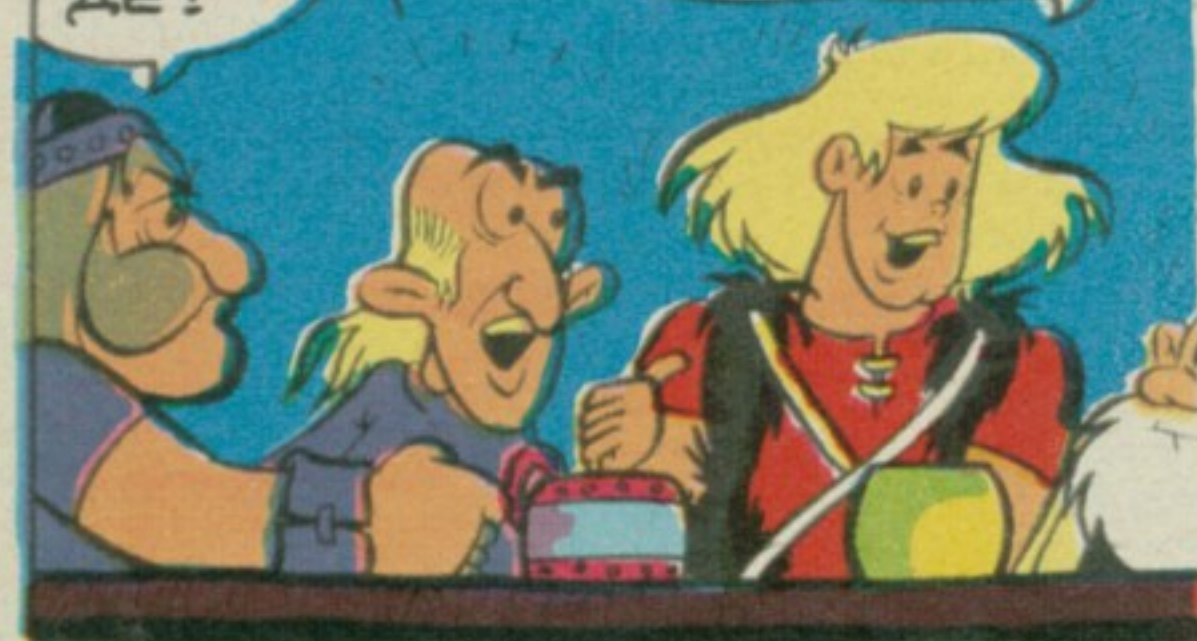
РЕФЕРИШИ ТИ,
СТРИЧЕ! БОЉИ СИ
ОД МЕНЕ У
ПРИЧИ!

БУТИ,
ЗЛУРА-
ДЕ!

ПА, ОВАКО...
ВИЗАНТИЈА
ЈЕ ВРЛО
КУЛТУРНА
ЗЕМЉА...

ЖЕНЕ СУ
ВРЛО
ПОШТОВАНЕ...
МИСЛЕ САМО
НА ХАЉИНЕ
И ПРО-
ВОД...

Е, ТО ЗА МУ-
ШКАРЦЕ...
ЛАЖУ!

... А МУЖЕВИ СВЕ РАДЕ
ПО КУКИ...

ОДУЗМИ МУ
РЕЧ, ДИКАНЕ!

ТАКО СЕ ЖИВИ
У ВИЗАНТИЈИ!
ЖЕНЕ СУ НАЈЗАД
ДОБИЛЕ РАВНО-
ПРАВНОСТ!

ТО ЈЕ ЗА НАС! КАД ПОЧИЊЕ
СЕОБА?!

ПРИСЛУШКУЈЕШ
ДРЖАВНЕ ТАЈНЕ?!
СРАМ ТЕ БИЛО!

КРЕНИТЕ НА ПУТ И НАБИТЕ
НЕКУ ПОГОДНИЈУ ЗЕМЉУ ЗА
СТАРЕ СЛОВЕНЕ! А ДОТЛЕ
... ОСТАЈЕМО ОВАЕ, У
ПАТРИЈАРХАТУ!

★★★ СУКОБИ НА ГРАНИЦИ

Тринаести ДАН

До пре неколико година на вратима хотела у малом граду Гленкоу, у Шкотској, крупним словима је писало:

— Забрањен улаз скитницама и свим потомцима породице Кембела.

Ово неубицајено упозорење падало је у очи само странцима. Намерници из далеких крајева нису знали за догађај што се у том планинском делу Шкотске годинама препричавао и увећавао, поткрепљујући мржњу између породица које се нису ни познавале.

Три стотине година раније, за време владавине енглеског краља Виљема III Оранског, дошло је до сукоба између кланова Мек Доналда и Кембела, који се завршио крвавим масакром. Али, права истина о овом ужасном покољу утврђена је тек недавно.

НАЈГОРИ ОД СВИХ

Виљем Орански није био омиљен међу Шкотима. Племена су се наоружавала и свакодневно су ницале побуне. Да би спречио ратове који су пламтели на еисоравни Шкотске, Виљем III је позвао поглаваре свих кланова да му се зајакну на верност. Првог јануара 1692. године требало је да се окупе у Форт Вилијему и лично му се поклоне. Али клан Мек Доналда избегавао је ову краљеву наредбу. Припаднике овог клана многи нису волели јер се причало да живе од крађе и препродаје.

Последњих дана 1691. године поглавар клана Мек Ијен одлучио је да ипак оде у Форт Вилијем и положи заклетву. На том путу изненада је запао у велику мећаву, тако да је тамо стигао сувише касно. Покушао је да пронађе краљевог представника шкотског племића Кембела, првог војводу од Аргла, али су му рекли да је отпутовао у Инверури. Старац је тамо стигао 3. јануара, међутим обавестили су га да је војвода Кембел отишао и да не знају када ће се вратити. Мек Ијен га је чекао три дана.

Када је Кембел стигао, одбио је да прихвати Мек Ијенову заклетву јер је рок прошао. Најзад је пустио када је чуо са колико се напора поглавар Мек Доналдовог клана пробијао кроз мећаву. Тако је овај 6. јануара положио заклетву и вратио се у Гленкоу. Није ни слутити шта ће се догодити неколико дана касније.

Иако је знао да се Мек Ијен заклео, поглавар Сте-

— Посеци све живо што има мање од 70 година. Немој да оптерећујеш државу заробљеницима — гласило је наређење које је шкотски војвода Кембел добио од енглеског краља Виљема III Оранског.

ра Џон Делримпл је послао краљу Виљему писмо у коме је написао:

„...Град Гленкоу није се заклео на време, онда када је Ваша Висост наредила. Треба једном заувек уразумити и умирити то племе, најгоре од свих на висоравни...”

Виљем Орански као да је само то чекао: наредио је војводи Кембелу да прикупи војску и одмах крене на градић Гленкоу.

Крајем јануара 1692. године војвода Кембел је са сто двадесет војника стигао пред капију Гленкоа и замолио чуваре да их пуште унутра. Рекао је како у околини није успео да пронађе преноћиште за толико људи који су, уморни и прашњави од дугог путовања, једва чекали да се одморе.

Када су обавестили искусног ратника и поглавара Мек Доналдовог клана, промућурног старца Мек Ијена, он је љубазно позвао изморене путнике да прођу кроз добро чуване градске капије. Распорио

је војнике по кућама својих суграђана и наредио им да се о гостима брину као да су чланови њихових породица. Кембел му се од свег срца захваљивао на гостопримству и затражио дозволу да у Гленкоу остане неколико дана. Домаћини су то без речи прихватили.

ДА РАЗБИЈУ ДОСАДУ

Припремили су богате трпезе, понудили најбољу храну и виски, трудећи се да се војници пријатно осећају. А ови, поласкани тако неочекиваним почастима, заузврат су помагали породицама у обављању домаћих послова: ложили су ватру, цепапи дрва, хранили стоку. Увече су се окупљали око огњишта и немирној деци која су их не трепћући слушала препричавали доживљаје из ратних похода.

Тако је то трајало два-

наест дана. И управо када су Мек Доналдови почели да се питају колико дуго ће њихови гости остати у Гленкоу, војвода Кембел је примио задиханог гласника који је донео поруку од краља. У њој је кратко писало:

„Посеци мачем све живо што има мање од 70 година. Немој да оптерећујеш државу заробљеницима. Добро обезбеди јужни пролаз који води из града, да стара лисица Мек Ијен не би туда побегао са својим кланом.”

Кембел је данима чекао ту наредбу, али је нестрпљење и нервозу вешто прикривао. Одмах је позвао своје војнике и прочитао им писмо. Они су се управо вратили са неке обилне гозбе, раскалашни и пијани. Навикнути на ратовање, то одмарање у Гленкоу тешко им је пало, па је наредба краља Виљема добро дошла да разбију досаду.

И тада, 12. фебруара 1692. године, у раним јутарњим часовима војници су као

разбеснеле животиње упали у замрачене куће и бацили се на своје уснуле домаћине. Нису штедели никога, баш као што је писало у наредби.

УЖАСНИ КРИЦИ

За неколико минута изненађени и још буновни људи лежали су у локвама крви. Мучки напад пренегао је и искусне ратнике. Многи од њих нису успели да у мраку пронађу своје мачеве и били су убијени још у кревету или на прозорима кроз које су покушавали да побегну. Ужасни крици рањене деце, жена и старца, дуго су одјекивали кроз градић.

Међу првима је убијен стари Мек Ијен. Али и поред доброг обезбеђења свих пролаза који су водили из града, његова два сина успела су да побегну са још стотинак људи и касније рашире причу по читавој Шкотској о овом злочину.

А када се потпуно разданило, у опустелом граду остали су лешеве недужних људи, као неми сведоци једне од најподмуклијих одмазди у средњем веку.

Многи кланови у Шкотској оштро су осудили овај масакр. Краљ Виљем III потрудио се да га представи као сукоб између две породице.

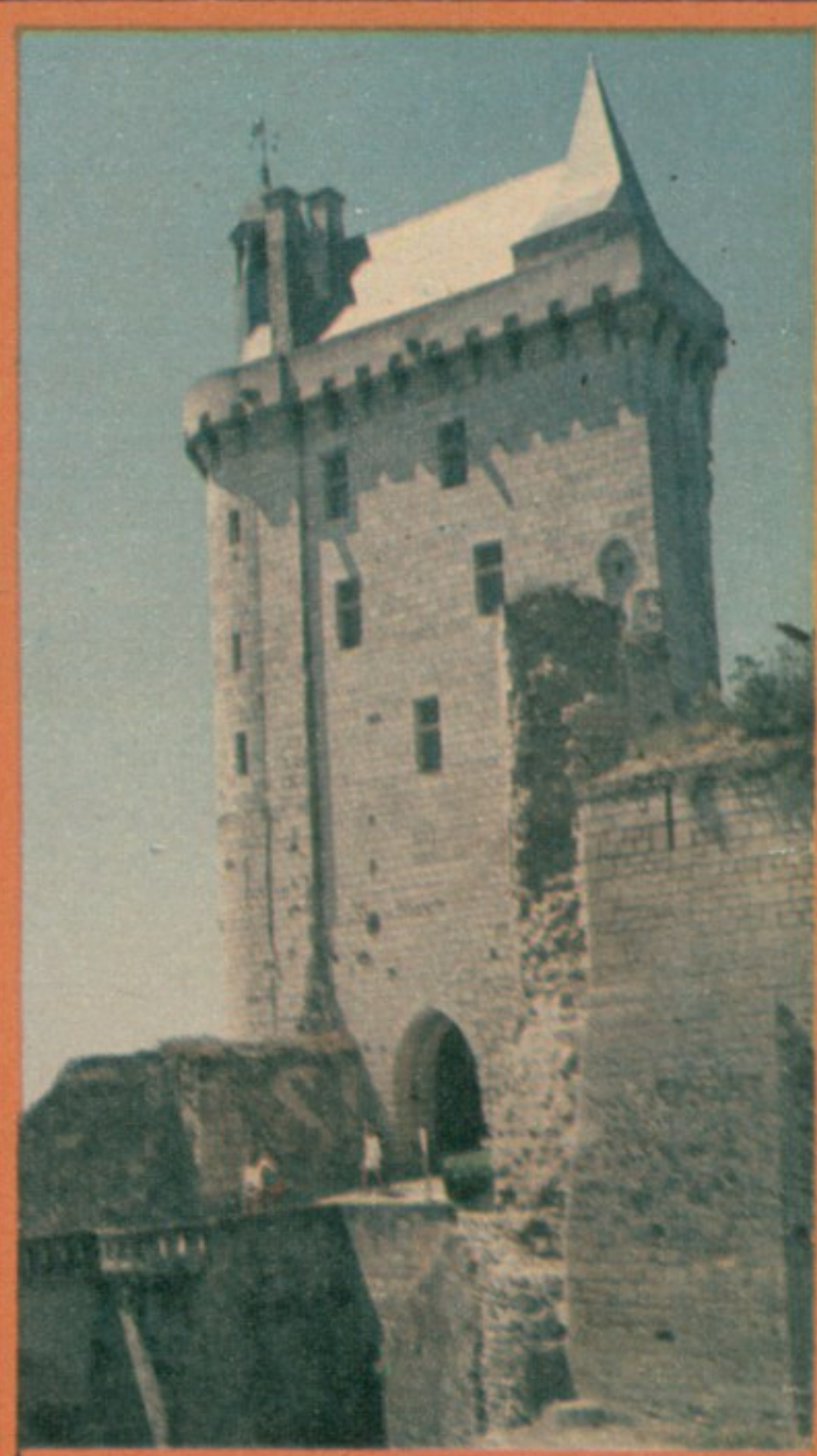
★★★

Листајући записе из тог времена историчари су последњих година открили да је у овом злочину учествовало само пет војника из клана Кембела. Остало су били људи из низије Шкотске, који су извршавали наредбу свога краља.

Б. Ј.

ГЛАСОВИ С НЕБА — Године 1337. отпочео је стогодишњи рат између Енглеске и Француске који су изазвали енглески феудалци намеравајући да поврате поседе које су раније држали у Француској а и да освоје нове феуде. Француска је у овом рату победила захваљујући општем народном устанку под вођством **Јованке Орлеанке** (чије је право име **Жан д'Арк**), неписмене пастирице из села Домремија. Од ране младости прогањана „гласовима с неба“ који су јој налагали да крене и спасава народ и краља туђинске најезде, Јованка Орлеанка је почетком 1429. ступила у војску. Већ 6. марта ова осамнаестогодишња сељанчица сусрела се у граду Шинону са претендентом на француски престо Шарлом VII. Праћена шесторицом војника ушла је у дворану раскошне палате у Шинону и, обгрливши ноге будућем краљу, обратила му се речима: „Небо ми је поручило да Вас поведем у Ремс да бисте били крунисани за краља Француске!“

НЕМИ СВЕДОК — Ослободивши Тур, Јованка Орлеанка је на челу свог одреда 29. априла 1429. стигла пред опседнути Орлеан. Појава храбре девојке на коњу, с мачем у руци, запалила је такву ватру одушевљења међу француским војницима да су девет дана касније Енглези били присиљени да се повуку. У борби за Орлеан Јованка Орлеанка је била рањена, али чим се опоравила наставила је свој победоносни поход. Следећи град који је ослободила био је Божанси на Лоари. Кула Св. Фирмана у овом граду неми је сведок њене победе.

У ЗАМКОВИМА ЛОАРЕ

**ПОБЕДОНОСНИ
ПОХОД
ПАСТИРИЦЕ**

ОСТАЛА ЈЕ САМО КУЛА — Тврђава Шинон у којој је тада боравао Шарл VII спада међу најстарија утврђења на Лоари. Сигурно је да се Шарл VII скленио у Шинон због његовог система фортификације који је успешно одолевао непријатељској артиљерији. Данас на месту некадашњег дворца и утврђења леже рушевине. Међу њима се својом архитектуром и положајем истиче кула Св. Ђорђа.

У ПОМОЋ ОРЛЕАНУ — Пошто јој је Шарл VII у Шинону поверио команду над одредом од 800 војника, Јованка Орлеанка се упутила ка Орлеану који су већ шест месеци Енглези држали под опсадом. Уз пут је ослободила неколико градова. Један од њих био је и Тур на Лоари. Овај древни град, основан још у доба Римљана, доживео је пуни процват у XV веку за време владавине Луја XI.

После једне побуне лионских ткача и грађана, Луј XI је одлучио да у Туру подигне нови текстилни центар. Занимљиво је да је од 80.000 становника Тура 40.000 радило у текстилној индустрији. Као доказ богатства и сјаја овог француског града у средњем веку стоји катедрала Св. Гасиена, зидана пуна четири века. Управо због тога она и представља праву антологију стилова: хорска апсида је у стилу ране готике, лођа припада расцветалој а фасада касној готици док је звоник грађен у стилу ренесансе.

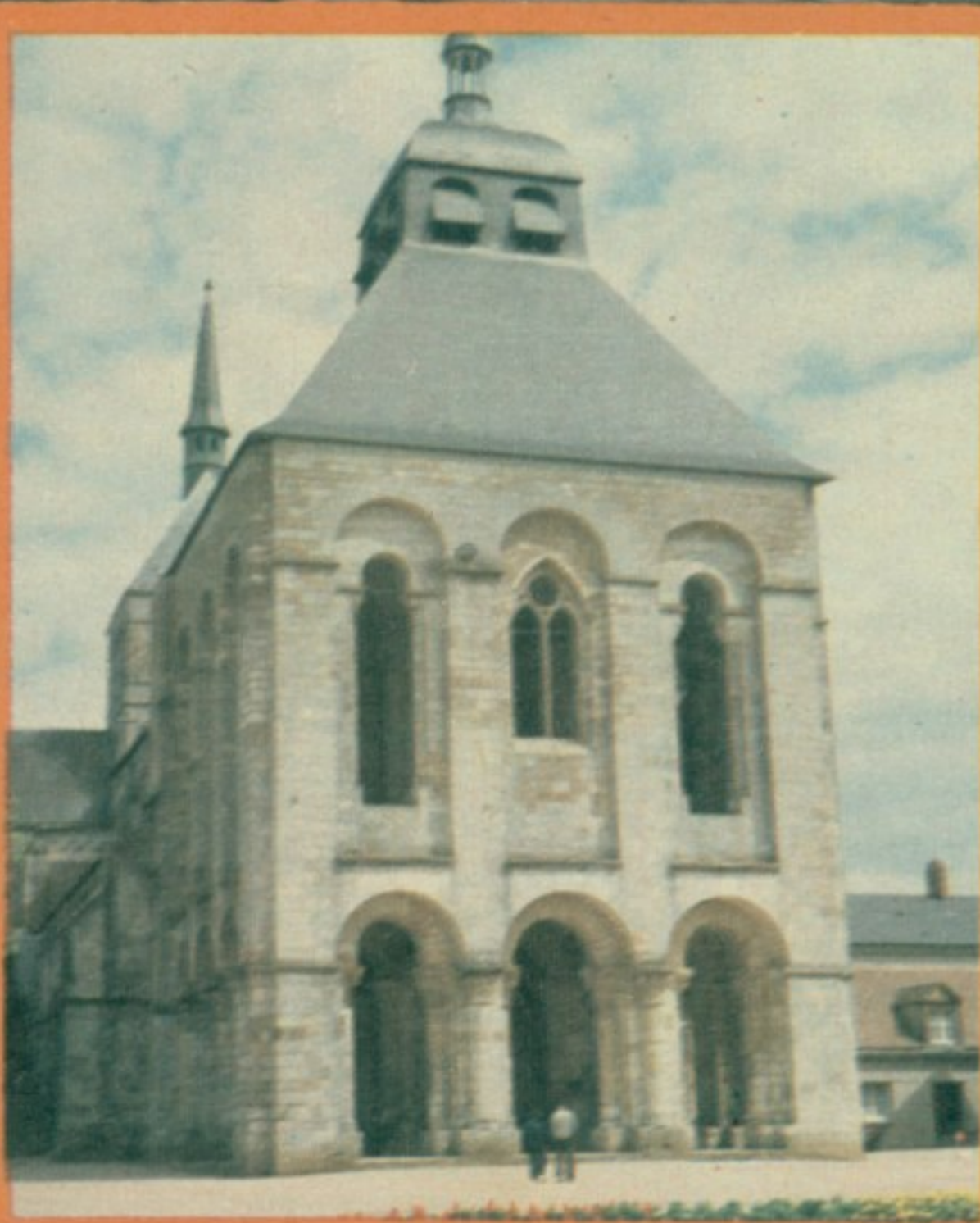
КРУНИСАЊЕ У ЗАМКУ СУЛИ — Крајем јуна Јованка Орлеанка се у замку Сули, на Лоари, сусрела са Шарлом VII и позвала га да пође с њом у Ремс на крунисање, које је обављено 17. јула 1429. године.

Замак Сули, који као да није из воде, сазидао је 1360. Много пре него што се приступило зидању замка, дуж обале Лосаре засађен је дугачак дрворед. Из године у годину вршено је благо повијање стабала по одређеном луку тако да је, када су 50 година касније посечена, било сасвим лако направити од њих лучни свод главне дворане у замку Сули. Да би га сачували од труљења и инсеката, градитељи су огулили кору са стабла и тако огољена оставили да презиме. У пролеће посекли су их и потопили дубоко у воду. Након неколико година, стабла су извађена и остављена да се суше. После тога дрво је постало тако отпорно да га ни после шест стотина година инсекти нису нагризали.

НА ПОКЛОЊЕЊЕ Св. БЕНЕДИКТУ — На челу војске која је сада бројала већ неколико хиљада људи Јованка Орлеанка је 18. јуна напела жесток пораз Енглезира код Патеа и ослободила долину Лоаре. После ове победе позвала је Шарла VII у опатију Св. Беноа на поклоњење св. Бенедикту.

Опатија Св. Беноа саграђена је у 7. веку и у њој су столећима лежали остаци св. Бенедикта. Дуго је била центар бенедиктинског реда који је неговао „седам слободних уметности”: граматику, реторику, логику, аритметику, геометрију, музику и астрономију. Из Св. Беноа су вековима у све крајеве света упућивани врхунски учитељи и научници који су се бавили биологијом, грађевинарством и медицином.

СПАЉЕНА НА ЛОМАЧИ — Уз наивну веру у своју божанску мисију, национално и верско одушевење, Јованка Орлеанка је испољила и несумњиве војничке способности. Неука чобаница из Домремија постала је жива легенда под чију су се заставу окупљали људи из свих крајева Француске. Међутим, национални елан којем је она дала маха није наишао на разумевање двора и племства. Она је ипак покушала да са шачицом људи заузме Париз али у томе није успела. Марта 1430. код Компјења пала је у руке Бургунђана, противника Шарла VII, који су је предали Енглезима. Под њиховим притиском католички суд у Руану осудио ју је на смрт. Краљ Шарл VII није ни покушао да је спасе. Тридесетог маја 1431., када је имала 29 година, Јованка Орлеанка је спаљена на ломачи као вештица. Међутим, двадесет и четири године касније проглашена је мученицом. Данас у центру Орлеана стоји бронзани споменик девојке у средњовековном оклопу на коњу. Лицем је окренута истоку, ка замку Сули у којем је остварила свој сан — повела одатле Шарла VII на крунисање. У 19. веку Јованка Орлеанка је проглашена за националног хероја.

Са крова једне куће
у Сињу проломио се
стравичан јавк.
Пролазницима је
застао дах од
оног што су видели.

СМРТОНОСНИ ЗАГРЉАЈ

ЕЛЕКТРИЧАР
ДУШАН
МАРАС

И
ЊЕГОВ
СПАСИЛАЦ
ДРАЖЕН
СИМИЋ

Трг Републике у Сињу, окупан сунцем и засићен мирисом мора, одзвањао је веселим жагором ужурбаних људи. Био је пазарни дан и много света је пристигло из оближњих села да би покуповали пољопривредне алатке за предстојеће пољске радове. Трговало се, причало, смејало...

Одједном, проломи се болан јавк. Људи се у чуду почеше освртати и загледати.

СТРАХОВИТ БОЛ

Очевицима застаде дах. Високо, на крају дугачких лестви угледаше човека у радничком оделу како се грчевито држи за електричне каблове и тресе.

Двојица младих електричара Ду-

шан Марас и Иван Кокот вршили су тог јутра поправке на кабловима који су доводили струју на трг. Све се одвијало по плану и посао се ближио крају. Требало је још само да прикључе струју и провере да ли је све добро урађено.

Иван се лаганим кораком упутио према оближњој трафостаници. Псмало је осећао умор јер су већ неколико сати радили на великој висини. Срео је свог суседа и измењао неколико речи, махнуо свом другу горе и ушао у трафостаницу. Пришао је уређајима и укључио струју.

Сачекао је неколико тренутака, гледао, ослушкивао. Тек када је био сигуран да је све добро, пошао

је да обавести Душана и позвао га да крену у радионицу.

Чекајући друга Душан је загледао каблове и учинило му се да су се на једном месту превише приближили један другом. Пошто су били изоловани, слободно је пружио руку да их размакне. Није могао ни претпоставити да је на једном каблу изолација дотрајала и био је довољан само додир руке па да жица оголи. Осетио је страшан бол због кога је вриснуо и — изгубио свест. Био је у потпуној власти струје од 380 волти! Руке су му биле као прилепљене за каблове и сада га је струја држала да се не стрмоглави са висине од десет метара.

Иван је излазио из трафоста-

нице и управо је хтео да довикне свом другу да сиђе кад га је пресекао јавк. Схватио је шта се догодило Душану и појурио натраг у станицу. Искључио је струју у целом градском подручју. Није хтео да ризикује и да тражећи одговарајући прекидач, погреши. Сваки секунд је био драгоцен, мада ни искључивање струје није било за Душана најбоље решење. Али, у том тренутку то је било једино што је за свог друга могао да учини, да га ослободи смртоносног загрљаја.

БРЗО ДОКТОРА!

У близини сињског трга налази се здравствена станица и баш кад је Иван отишао да укључи струју стигла су са терена кола хитне помоћи. Возач Дражен Симић изишао је да мало протегне ноге. Има ли су напорно јутро. Прешли су десетине километара журићи на позиве из суседних села.

— Идем до посластичарнице — јавио се Дражен дежурној сестри.

Није одмакао ни три корака када је до њега допро јавк. Подигао је поглед и видео човека кога тресе струја. Знао је да ће се тело беживотно стрпоштати на плочник онот часа када се искључи струја. Уопште се није двоумио. Муњевитим скоковима нашао се поред лестви. Стигао је још само да рашири руке и већ је према њему летело тело младог електричара. Ударац је био силовит и Дражен је пао као покожен на тле заједно са Душаном. Лежали су без свести и маса се тискала око њих. Сви су били запањени и збуњени.

— Брзо доктора... и склоните се... даље од њих, угушићете их! — повика најприсебнији.

ДОБИО САМ БРАТА

Душана и Дражена су на носилима пренели у здравствену станицу и док им је лекар у амбуланти указивао помоћ, свет се скупљао и препричавао догађај. Нико није хтео да оде пре него што чује шта ће бити са младима.

Када су се најзад двојица младих појавили на вратима, онако у завојима, али загрљени колико су им то повреде допуштале, настало је опште весеље.

Људи су се дивили Дражену и његовој храбрости.

— Ма није то ништа, људи — скромно се бранио Дражен. — Мало сам се угрувао, али то ће брзо проћи. Шта је то према животу... Је л' тако, Душане?

Још увек у шоку због свега што му се десило, Душан је збуњено захваљивао свом спасиоцу.

— Моји родитељи су данас добили још једнога сина, а ја брата — шапутао је Душан покушавајући да се осмехне. — А могао сам га убити када сам се са оне висине сручио на њега...

ДОКТОР БАКСУЗИЋ: Пречица

ЦРНЕ О НИСУ ВА

Догађало се то пре десетак година у Француској. Неком криминалцу који је у оружаној пљачки убио два човека Врховни суд је одбио молбу за помиловање и потврдио пресуду: смртна казна. У хелији на смрт осуђеног тада су се појавили необични гости. После кратког уводног разговора предложили су да му могу помоћи да на онај свет оде „на најхуманији начин“ тиме што ће му безболно пререзати вене на рукама! Убица није имао баш велики избор. Ако их одбије — чека га сечиво гилотине. И, дао је свој пристанак.

Одређеног дана и часа, наравно пошто су претходно добили пристанак власти, експериментатори су се појавили у хелији осуђеног. Везали су му очи, гуменим цревом подвезали му руку испод лакта а онда му је лекар скалпелом лако зарезао кожу на месту где се налази сплет вена. Посекотина је, међутим, била тако мала да није могло бити ни говора о неком озбиљном крварењу, а камоли о смрти.

Али, ту је био и хипнотизер! Он је осуђеном почео да понавља:

— Ви губите велику количину крви! Ви сте тако бледи. Хвата вас несвестица! — И човек се заиста заљуљао, побледео као креч и не дишући пао на под.

Лекари су при обдукцији утврдили да је смрт наступила услед анемије мозга. Крв се, под утицајем хипнозе, нагло повукла из хелија коре великог мозга, дошло је до њихове нехрањености, а затим је наступила агонија.

Човека су убиле речи!

**ДОЛЕ
МУЦАЊЕ
И НЕСАНИЦА!**

Одавно је познато да хипноза може да изазове не само психичке већ и физиолошке, па чак и веома приметне телесне промене!

Француски истраживачи Бури и Биро извели су још крајем 19. века необичан експеримент. Кад је човек над којим су вршили опит пао у хипнотички сан, сугерисали су му да на левој руци има истетовира-

но своје име. (У ствари научници су само једним тупим предметом, који није остављао никакав траг, назначили његово име на кожи.) И, веровали или не, ускоро су се на подлактици хипнотисаног појавила јасна црвено-плава слова.

Исти експеримент поновили су у свим могућим варијантама и други хип-

нотизери и ефекат је увек био исти. Тако је немачки психолог Крафт-Ебинг претварао замишљене опекотине у стварне а под сугестијом психијатра Сумбајева из сибирског града Иркутска једном су човеку „промрзле“ уши!

Све доскора ови су експерименти сматрани сензацијом и изазивали код пуб-

лике радозналост и олушевљење. Данас, међутим, научници прилазе хипнози сасвим мирно и рационално. У рукама стручњака хипноза је постала поуздан метод лечења. Она се најчешће примењује за лечење кожних болести, против наркоманије, нервног растројства, муцања, несанице. Познато је да се

хипноза све више позива у помоћ кад треба учинити порођај безболним, она помаже хирургима при операцији. Половина енглеских дентиста већ данас користи хипнозу при пломбирању и вађењу зуба.

Реч, значи, и лечи!

Ипак, хипноза може бити корисна само у рукама стручњака.

ЧИ ЖНЕ

**СВАКО МОЖЕ
ПОСТАТИ
ХИПНОТИ-
ЗЕР, АЛИ
ИМА ЉУДИ
КОЈЕ НИКАД
НИКО НЕЋЕ
МОЋИ ДА
ХИПНОТИШЕ!**

се положај зове „летар-
гични мост“ или „дуга“.

Супротно томе, код ка-
талептичне хипнозе миши-
ћи се здрвене, мада се у
исто време тело може мо-
делирати као да је од вос-
ка. Тако хипнотисаног мо-
жете поставити да стоји на
једној нози и он ће у тој
пози остати сатима. Ако
главу хипнотисаног стави-
те на наслон једне столице,
а ноге на наслон друге,
његово ће тело остати и
даље право, укочено као
даска. Чак и ако му на гру-
ди ставити већи терет!

Најинтересантнија је сом-
набулска хипноза: такав
човек спава отворених о-
чију а способан је да се
креће, игра, пева, пише,
црта, одговара на питања.
Сомнабул ће с великим
апетитом појести жив
кромпир, креду или ће
жвакати парче вате само
ако му сугеришете да је то
хлеб, месо или ананас. А
ту нема никакве подва-
ле. Лабораторијске ана-
лизе показале су да пљу-
вачка која се при томе излу-
чи као и желудачни сок,
потпуно одговарају реак-
цији на наукусније јело!
Тако се реч — условни
надраживач — показала
као јаче средство за дело-
вање него храна — прави
надраживач.

А ко може да постане
хипнотизер?

ГЛАС ИЗА ПАРАВАНА

Да ли је истина да хип-
нотизер мора да има из-
ванредно јаку вољу, одлу-
чан и заповеднички карак-
тер? Да ли обавезно мора
да буде тамне косе и црних
очију, продорног погледа
који обара с ногу?

Ево једног примера, па
закључите сами. (А такви
се примери веома често
дешавају.)

У једној болници група
пацијената ушла је у
„хипнотаријум“ на редов-
ну хипнотичку сеансу која
је саставни део лечења.
Као и обично свако је ле-
гао на свој отоман, а иза
паравана се зачуо глас
хипнотизера. Пацијенти су
један за другим тонули у
хипнотички сан. Кад је
време истекло, исти глас
пробудио их је све одјед-
ном. Све у свему, ништа
необично. Кад су болесни-
ке нешто касније питали
како се осећају, добијени
су уобичајени одговори.
Само је један пацијент,
по занимању електромеха-
ничар, изјавио да му је
глас психијатра на који је
већ навикао, звучао нека-
ко необично.

Заиста, иза паравана је

био обичан магнетофон са
траком на којој је био
снимљен лекарев глас! Па
сад видите колико су ту
важне биле „црне очи“!

А шта је онда важно?

Свакако да хипнотизер
мора добро да познаје сво-
ју струку, да има своју
технику, праксу, али то се
тражи и у сваком другом
послу или занату. Хипно-
за се учи као и сваки дру-
ги предмет на свим меди-
цинским факултетима у
СССР, а у Харкову посто-
ји институт на коме се ле-
кари специјализују за хип-
нотерапеуте. Јапанци су о-
тишли још даље у прак-
тичној примени хипнозе: у
Токију је отворен Центар
за индустријску психоло-
гију где технику хипнозе,
и то масовне, савлађују бу-
дући организатори произ-
водње!

Кандидати за овај курс
бирају се по веома строгим
критеријумима. Али, инте-
ресантно је да јака воља и
црне очи нису најважни-
ји. Основно је и пресудно
да то буду људи с високо
развијеним осећањем одго-
ворности. Јер, у рукама не-
озбиљног човека хипноза
може да нанесе и те как-
ву штету.

Масовна хипноза позна-
та је хиљадама година.
Њоме су се користили све-
штеници свих вера и на
свим континентима обма-
њујући лаковерну паству,
затим путујући мађиони-
чари и разни шарлатани
који су хипнозу претвара-

ли у бизнис. Данас се, ме-
ђутим, масовна хипноза
употребљава углавном на
клиникама. И док се у ва-
шарској гужви могла да
хипнотише тек свака чет-
врта особа, у болничком
хипнотаријуму успех је го-
тово стопроцентан, тачније
— од десет пацијената, де-
вет се са сигурношћу ус-
пава.

СА ДЕЦОМ ЈЕ ЛАКО

Наравно, не може се сва-
ки човек хипнотисати.

Недавно обављена обим-
на истраживања која су о-
бухватила 8708 људи пока-
зала су да се шест одсто
од испитаних уопште није
могло успавати! На око
тридесет одсто хипноза је
слабије деловала, а од о-
сталих, само је 159 особа па-
ло у стање сомнабулизма.
Ово исто проучавање пока-
зало је да није истина да
је жене лакше хипнотиса-
ти него мушкарце, да је
најтеже хипнотисати ста-
рије људе, а најлакше
децу од 4 до 16 година.
Душевне болеснике, без
обзира на узраст, готово
је немогуће хипнотисати.

Колико је свако од нас
осетљив на хипнозу зави-
си од такозване нерв-
не конституције поједин-
ца. Сматра се да су љу-

ди с уметничким склоно-
стима подложнији суге-
стијама од „рационалног
типа“ јер су осетљивији
на утисак и имају богати-
ју машту, а други су више
склони да критички расу-
ђују и себе анализирају
строже. Кад је неког паци-
јента тешко хипнотисати, а
његово лечење то захтева,
лекари прибегавају комби-
нованом начину — нарко-
хипнози. Болеснику дају
нека успављујућа сред-
ства, а истовремено почи-
њу с усменим заповестима.
Пре или касније код ових
пацијената се ствара ус-
ловни рефлекс и такав
човек ће заспати већ на
саме речи хипнотизера.

КАО ДАСКА

Лекари разликују три
облика хипнозе: летаргич-
ни, каталептични и сомна-
булни.

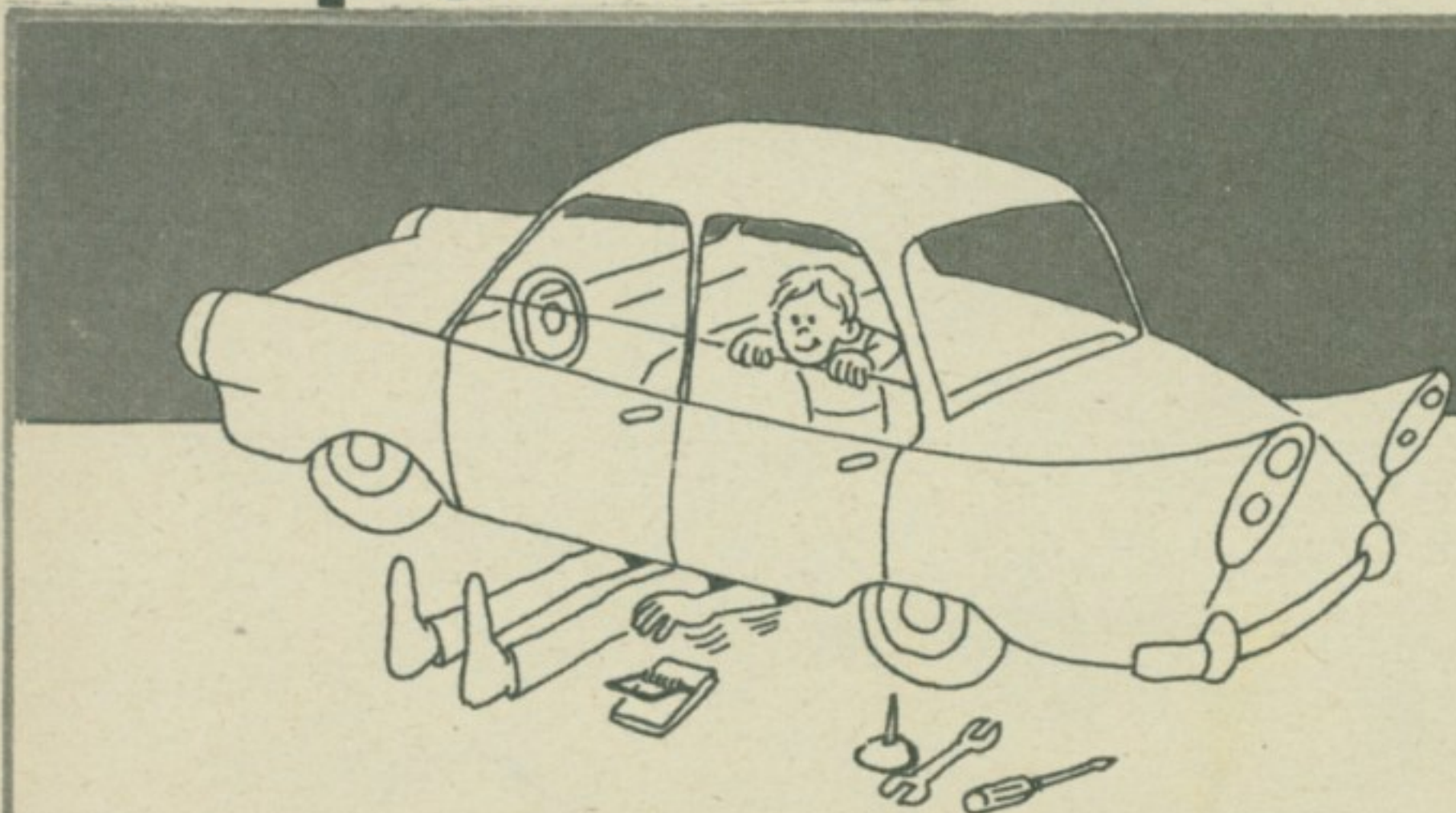
Тело хипнотисаног је у
првом случају толико сла-
бо, већ према степену сна,
да ако таквом човеку по-
дигнете руку у ваздух и
пустите је, она ће пасти
као „крпица“. Стави ли му
се испод леђа ваљкасти
јастук са кауча, његово ће
тело само „заобићи“ поду-
пирач, извиће се колико
му дозвољава кичма. Тај

Мада се већ данас
хипноза почиње
да користи не само
у медицини већ и у педаго-
гији, кад треба рецимо
преваспитати некога, за у-
чење страних језика и уса-
вршавање многих способ-
ности, још су недовољно
истражене све могућности
које она пружа човеку. На
жалост, није мали број о-
них који хипнозу сматра-
ју за „медицинску егзоти-
ку“. Али, сигурно је да ће,
захваљујући успесима ко-
је не могу да оповргну ни
њени најгорченији про-
тивници, хипноза наћи
још ширу примену у нај-
различитијим областима
нашег живота.

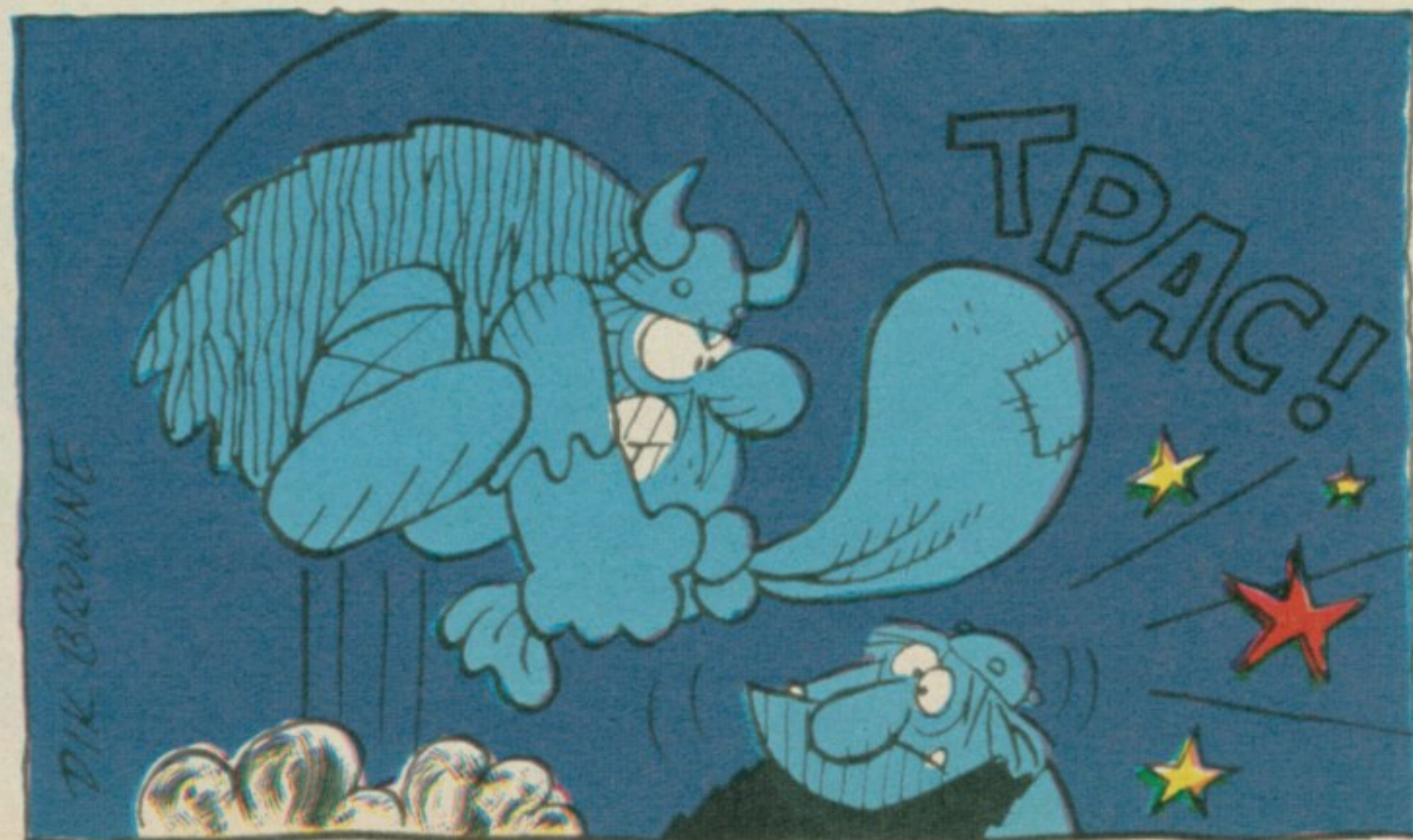
В. С.

хумор без речи

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЏОРџ ДАРЕЛ, енглески природњак:

МОЈЕ ДРАГЕ БИТАНГЕ

САМО У ЈЕДНОМ ТРЕНУТКУ ДОК САМ У-
СВАЈАО МАЛИШАНЕ ПОКОЛЕБАО САМ СЕ:
НЕ ПРЕЦЕЊУЈЕМ ЛИ ЈА СВОЈЕ СНАГЕ?

У наш логор усред камерунске прашуме стигао је једног јутра ловац-домородац. Носио је корпицу исплетену од палмовог лишћа, а у њој три мајуншне необичне животињце. Личиле су ми на мачиће који тек што су се окотили, само што су им репићи били некако чудни, као да су их мољци изгризли. Кад сам се нагнуо ближе да одредим којој врсти припадају, сви су заједно истегли вратице према мени и ја сам по издуженим ружичастим њушкама схватио да су преда мном сасвим мали мунгоси једне посебне врсте која живи у западној Африци. (Научници је зову *Krossarchus abscurus*.)

Очице су једва отворили, а зуби им се нису видели. Пожелео сам да усвојим ове малишане, али сам се у једном тренутку поколебао: не прецењујем ли ипак своје снаге?

ПРВИ ЗНАЦИ ЗАХВАЛНОСТИ

Ниједна од многих бочица са цуцлсм које сам донео из Енглеске није била довољно мала да се моји малишани хране. Морао сам да прибегнем старом трику: на палидрвце шибице намотао сам мало вате, замочио у млеко и дао младунцима да сисају.

У почетку су се очајнички бранили и скичући испљували вату. На срећу, убрзо су схватили да је унутра млеко и од тог тренутка нису ми стварали никакве проблеме с храном. Чак су били тако „јешни“ да је и шибица с ватом често делила судби-

ну млека и нестајала у њиховим стомачићима. Мале мунгосе држао сам у корпици близу постеље јер се често дешавало да морам да устанем усред ноћи и храним их.

Отприлике недељу дана клинци су се понашали пристојно. Али, ускоро су

им избили предњи зуби којима су одмах почели да грабе вату на најдрскији начин. И ноге су им ојачале, па су малишани показивали све веће нестрпљење да упознају свет који се простирао изван граница корпе. Почео сам да их пуштам да се прошећају по мом кревету. И, једног јутра, док сам спокојно пијуцкао чај у постељи, најбистрији од малих мунгоса пронашао је моју голу ногу која је вирила испод ћебета. Закључио је истог часа да ће из ње ако је загризе процурети млеко, и зарио у мој палац зубе оштре као иглице. Његова браћа, уплашивши се да су закаснили на деобу, пожуривши су да му се придруже...

Међутим, случај са ногом био је тек прва епизода у богатој ризници брига и узбуђења које су ми мунгоси spremали.

Разбојници су расли брзо. Чим су добили зубе, почео сам да их храним јајима и сировим месом, а наставили су да пију млеко. Али, зверчицама је то било мало. биле су незасите и читав живот претворили им се у сталну потрагу за храном. Изгледа да су све предмете сматрали за „јело“ док се не би уверили у супротност. Тако су појели поклопац своје корпе, испузали напоље и упутили се у инспекцију логора.

КАО ТАЈФУН

Занимљиво је како су с непогрешивом тачношћу кретали право тамо где су за најкраће време могли да направе највећу штету — у просторију где смо држали резерву хане и лекове.

Пропрзли су најпре десетак јаја и пробијајући садржину умазали се од главе до пете. Затим су се „потукли“ са два грозда банана и очигледно добили битку о чему је јасно говорио бедан изглед овог воћа. Пошто су као тајфун прошли преко хране, бацили су се на две боце с витаминима и уништили их. Тада су на своје ве-

лико усхићење пронашли два пакета с борном киселином и хитро их исцепали. Бели прах просуо се по поду а добар део залепо се и за њихово крзно натопљено жуманцетом и беланцетом. Кад сам дотрчао до зверчића, оне су се управо спремале да попију једну јако отровну течност за дезинфекцију. Отргав сам их у последњем тренутку...

Погледао сам бесно своје усвојенике после првог њиховог разбојничког похода и — нисам могао да се не насмејем. Са уштир-каним крзном личили су на необичне украсе за новогодишњи ручак. Био ми је потребан готово читав сат док их нисам опрао после чега сам их стрпао у већу и дубљу корпу. Сад ће све бити у реду, надао сам се.

НЕРВНИ СЛОМ ЛЕПОТИЦЕ ГВЕРЕЦЕ

Мунгосима су била довољна два дана да пропрзу своју нову корпу. Овог пута одлучили су да посете све животиње из моје збирке. Почели су пријатну шетњу поред кавеза око којих су се увек могли на-

ћи остаци јела. А кад су стигли до мајмунице Коли — абисинске гверце — застали су. Коли се после ручка извалила на под свог кавеза да одрема, у пози коју људи заузимају на плажи: затворила је очи и грациозно прекрстила руке на грудима. На несрећу протурала је између решетака свој раскошни реп и он се распростро по земљи као да је ту неко намерно пребацио црно-бели свиленкасти шал. Моји бандити ступили су на сцену управо кад је мајмуница запала у дубок сан.

Чим је на земљи угледао Колин реп, један мунгос је закључио да то мсра бити неко укусно парче и без размишљања се бацио напред и свом снагом зарии своје оштре зубе у нађену ствар. Браћа су му се, наравно, придружила схвативши да овде има довољно хране за све. Мајмуница је испустила дивљи јак и извила се до плавона кавеза. Али, мунгоси нису показивали намеру да се одрекну своје послатице. Стиснули су зубе с манијачком решеношћу да победе. Кад сам привучен дреком мајмуна стигао у

помоћ, разбојници су као какви минијатурни ваздушни акробати висили на њеном репу. Успео сам да их одвојим од гверце тек после пет минута кад сам се сетио да зверчицама дунем у њушкицу мало дима од цигарете од чега су оне почеле страшно да кијају.

Да ми и остале животиње не би доживеле нервни слом, морао сам за мунгосе да изградим нов чврст кавез, са свим комфором. У једном крају кавеза налазила се велика и пространа спаваћа соба, у другом светла просторија за игру и трепезарија. Кавез је имао двоја враташца. Једна су водила у спаваћу, кроз друга сам им убацивао храну. Али, управо се то показало компликованом. Чим би мунгоси спазили да им се приближавам с посудом, скачили би се на врата и узбуђено крештали. У тренутку кад би се враташца отворила, зверчице би попут пројектила излетеле напоље, отимале из мојих руку тањир и падале на земљу заједно са њим. Све се претварало у клупко — мунгоси, месо, јаја, млеко.

Не, никад од њих неће постати пристојни мунгоси, закључио сам са уздахом.

Док сам своје мунгосе довезао до Енглеске, угризли су ме укупно два пута више него све друге животиње које сам до тада имао. Зато сам осетио истинско олакшање кад сам зверчице предао службенику зоолошког врта.

Сутрадан сам пошао да видим како су се сместили и снашли. У огромном кавезу изгледали су збуњено и изгубљено. Наједном ми их је било жао. „Јадна мала створења“, помислио сам. „Овде вам није баш сјајно.“ Можда ће им бити лакше ако поразговарам са њима. Прстурив сам прст мислећи да ли ће ме препознати. Искрено се да су ме познали, и то исувише брзо: као меци из пушке сачмаре прелетели су кавез и сва тројица на мртво зарили зубе у мој прст, оставивши да висе на њему као булдози.

Вриснуо сам од бола и с муком извукао прст бришући крв. Помислио сам: можда није требало толико да журим да их видим

БИМ И JOE MUSIAL БУМ

ШРАФКО

Рип Кирби:

ВЕЛИКА ПРЕДСТАВА

ОБИЧАН ПОЧЕТАК ДАНА
У ЖИВОТУ МИКА МЕГИЈА
ПОЗНАТОГ ТЕЛЕВИЗИЈСКОГ
КОМИЧАРА...

ПОДНЕ ЈЕ! ДО-
НЕО САМ ВАМ
СОК!

У РЕДУ,
СЕЛИСБЕРИ!
САД ЋУ СЕ
ДИКИ...

ПОСЛЕ СНА НИ-
ШТА БОЉЕ ОД ДОБ-
РОГ ДОРУЧКА! ГЛА-
ДАН САМ КАО ЧО-
ВЕК!

НЕ ЧИНИ-
ТЕ ТО
ВИШЕ!
УПЛАШИ-
ЛИ СТЕ
МЕ!

ДЕ, ДЕ! МОРАШ
СЕ НАВИКИ НА
ШАЛЕ АКО ХОЋЕШ
ДА РАДИШ КОД
МЕНЕ! МОЈ
МОТО ЈЕ:
"СВЕ ЗА
ВИЦ!"

МАЛО КАСНИЈЕ...

'БРО ЈУТ-
РО, МИК!

ДИВНО ИЗ-
ГЛЕДАТЕ, МИК!

НИ-
КАД
БОЉЕ,
ГАЗДА!

МАНТЕ СЕ
ЛАСКАЊА! ДА
ВИДИМ ШТА
СТЕ СПРЕ-
МИЛИ!

А ОНДА ВИ
КАЖЕТЕ: "НИЈЕ
ТО САРАГА, ТО ЈЕ
МОЈА ЖЕНА!"

И ТО ТРЕБА
ДА БУДЕ
СМЕШНО?

ПЛАЊАМ ТЕ ДА
ПИШЕШ ДУХОВИТЕ
СТВАРИ! ОВА-
КВЕ...

ЈАСНО, ЧАР-
ЛИ? У МОЈОЈ
ЕМИСИЈИ
ШАЛА МОРА
ДА СЕ ВИДИ!

СЈАЖНО, МИК!
СЈАЖНО!
ИСКОРИС-
ТИЋУ
ОВО...

А ОНДА ЋЕ-
ТЕ ВИ РЕКИ
МОЈКУ ДА ГА
УНАПРЕЂУЈЕ-
ТЕ У КОСМО-
НАУТА!

НА СВЕ
ЈА МОРАМ
ДА МИС-
ЛИМ!

А САД ДА ВИ-
ДИМО ШТА СТЕ
ВИ ОСТАЛИ
УРАДИЛИ!

ЈА САМ
ГОТОВ,
МИК!

И
ЈА!

МОЈ КОС-
ТИМ ЗА
ИДУЋУ
НЕДЕЉУ!

ЈА САМ ЗА-
ВРШИО СЦЕ-
НОГРАФИ-
ЈУ!

А ЈА МУ-
ЗИЦИЈИ
АРАНЖИ-
МАН!

ГУБИТЕ СЕ
ДОК МИ СЕ
ОД ВАС НИЈЕ
СМУЧИЛО!

КАЖИТЕ ЏОЛНИ И ЕДИ-
ЈУ ДА ЋУ САД ПОГЛЕДА-
ТИ КАКО УВЕЖБАВАЈУ
СВОЈУ ТАЧИЈУ!

РАЗУМЕМ,
ШЕФЕ!

АЈДЕ БРЗО ЈОШ ЈЕДНУ ПРО-
БУ, СЕСТРИЦЕ! ИМАМ НЕКА
ПОСЛА! И...
БУДИ БОЉА
ПРЕМА ГАЗДИ!

ЗНАМ... ПО-
САО НА ТРИ-
ЛИШТУ! БИ-
ЛО БИ БОЉЕ
ДА ТО ИЗ-
БЕГАВАШ!

ОДЛИЧНО, ДЕ-
ЦО! ВИ СТЕ
НАЈБОЉИ
ИГРАЧКИ ПАР
У ТЕЛЕВИЗИЈ-
СКИМ ПРОГРА-
МИМА!

МОЖЕ-
МО ЛИ
ДА ОДЕ-
МО,
МИК?

ЧЕМУ ЖУРБА?
РАЗГОВАРАО БИХ
С ТОБОМ... НА-
САМО!

ЈА
ЗНАЧИ
МОГУ...

НЕ...
МОЛИМ
ВАС...

САМО
МАЛИ
ПРИЈАТЕЉ-
СКИ
ПОЉУ-
БАЦ!

АКО ЈЕ
И ОВО
НЕКА ВАША
ШАЛА...
ЗНАЈТЕ ДА
СТЕ НА
ЕКРАНУ
СМЕШНИ-
ЈИ!

НИЈЕ
ШАЛА,
ЏОАН...

ЧУЈТЕ,
ЈА ИГРАМ
У ВАШОЈ
ТРУПИ... И
ТО ЈЕ СВЕ
ШТО ЖЕЛИМ!
НЕ ВОЛИМ
ЛАКРДИЈЕ
У ЖИВОТУ!

АКО
СЕ ПОНЕ-
КАД ША-
ЛИМ С
ЉУДИМА...
ЗАР ЈЕ
ТО ЗЛО?

ЖАО
МИ ЈЕ,
МИК!
НЕКУ
СЕ УДА-
ТИ ЗА
ВАС!

ПРОМЕ-
НИШЕШ
МИШЉЕ-
ЊЕ!
ЧЕКА-
КУ!

СУТРАДАН...

ШТО ЈЕ
СМЕШАН
ОВАЈ
МИК С
ТЕЛЕВИ-
ЗИЈЕ!
МОРА ДА ЈЕ
ЗАБАВНО
РАДИТИ
С ЊИМ!

НИЈЕ
СВЕ
ОНАКО
КАКО
ИЗГЛЕДА
!

У ПРАВУ
СИ, ДЕСМОН-
ДЕ! ДОБАР
ЈЕ КОМИЧАР
И ЗАБАВ-
ЉАЧ!

МОРА ДА
ЈЕ ДОБАР
И БЛАГ...

ТО ЈЕ СВЕ ЗА ВЕ-
ЧЕРАС, НАРОДЕ! ВИ-
ДЕЋЕМО СЕ
ОПЕТ ИДУЋЕ
СЕДМИЦЕ! А
ДОТЛЕ, БУДИ-
ТЕ СРЕЊНИ!

БИЛИ СТЕ
ОДЛИЧНИ,
ШЕФЕ!

МИЧИ МИ СЕ
СПУТА!
ЗНАМ ТО
И САМ!

ВЕЧЕРАС ИМАМ
МАЛО ДРУШТВО!
ДОЊИ КЕШ И
ТИ?

ХВАЛА,
АЛИ
УЖАСНО
САМ
УМОР-
НА!

ЕДИ, ПРЕ-
СТАНИ ДА
МЕ ЗАДИР-
КУЈЕШ!
НЕКУ СЕ
УДАТИ ЗА
ЊЕГА!

НАДАМ СЕ ДА ЗВОП
ТЕБЕ НЕЋЕМО ИЗГУ-
БИТИ ПОСЛО, СЕС-
ТРИЦЕ! ЈА КУ САД
У ГРАД
!

ТРЕНУТАК, МО-
МАК! ТРЕБА
ДА ПОРАЗ-
ГОВАРАМО
!

НИИ
МАШНА!
ЗАШТО
СТЕ
ДОШЛИ
?

УЛАЗ
ЗА
ГЛУМЦЕ

ПРЕ ВЕЧЕРАШЊЕ ЕМИСИЈЕ
ЖЕЛИМ ДА ВАМ ОБЈАВИМ
ДА ЋЕМО СЕ ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ
ВЕНЧАТИ МИС ТАРНЕР И ЈА...
ОВДЕ НА СЦЕНИ!

ОН ЋЕ ИЗГЛЕДА,
СТВАРНО ДА
СЕ ОЖЕНИ!

ТАЈ МЕГ
МИ СЕ
СВИЂА...
АЛ' ОВО
НЕ!

ХЕЈ, МАШНО,
НИЈЕ ЛИ ТО
СЕСТРА
ОНОГ КОЈИ
ТИ ЈЕ ДУ-
ЖАН?

АХА! 'АЈ-
ДЕ ДА СЕ
УМЕШАМО
У ТУ СВАД-
БУ! БИЋЕ
ЋАРА!

ДОК СУ ЏОАН И ЕДИ
ИГРАЛИ ПРЕД КАМЕ-
РАМА, ИЗА СЦЕНЕ...

ЕМИСИЈА ЈЕ У
ТОЛКУ! НЕ МОЖЕТЕ
БЕЗ ПРОПУСНИ-
ЦЕ!

ЕВО МОЈЕ
ПРОПУСНИ-
ЦЕ!

ИЗГЛЕДА ДА
ЗАВРШАВАЈУ! БУ-
ДИТЕ СПРЕМНИ...

КАКО ИГРА-
ЈУ! ЛАКИ
СУ КАО ПЕ-
РО...

АЛ' У
СРЦУ ИМ
НИЈЕ
ЛАКО!

БУДИТЕ МИРНИ И НИШТА
ВАМ СЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ!

ЗАР ТИ СЕ
НЕ ЧИНИ
ЧУДНО, ДЕС-
МОНДЕ, ШТО
ЏОАН И ЕДИ
НИСУ ИЗИШ-
ЛИ ДА СЕ ПО-
НОВО ПОК-
ЛОНЕ?

СТВАРНО! А
ТОЛИКО СУ ИМ
ПЉЕСКАЛИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ИЗА
ПОЗОРНИЦЕ...

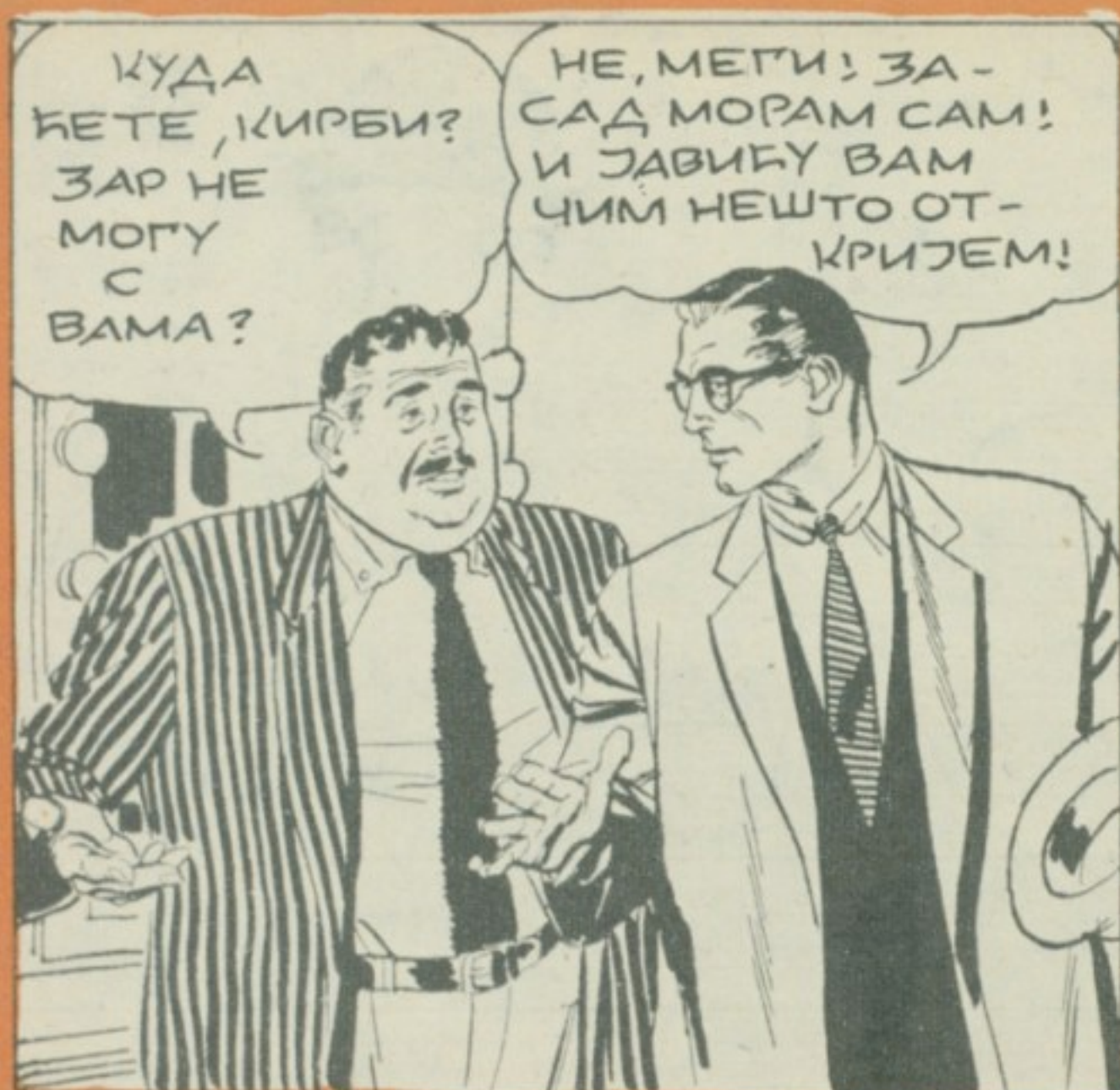
НИЈЕ
ОВО ЈЕ
ГЛУПО...
ПУСТИ
НАС!

ПРЕСТА-
НИ ДА
БУЛАЗНИШ!
ГОВОРИ
ШТА СЕ
ДОГОДИ-
ЛО?

ОТЕЛИ
СУ...
ОДВЕЛИ
КОЛИ-
МА ЏОАН
И ЕДИ-
ЈА!

ЧАРОВНИ НАПИТАК

У СТАРОМ ВЕЛИЧАНО-
СТВЕНОМ БАГДАДУ
ЈЕДНОГ ЧОВЕКА,
ПОДЛОГ ВЕЛИКОГ
ВЕЗИРА
ИЗНОГУДА,
ОДАВНО
ВЕК
ИЗЈЕДА
ЗА-
ВИСТ...

ЗБОГ ТОГА ЈЕ
ВЕЛИКИ ВЕЗИР
СОПРОМНОМ РАДО-
ШЌУ ПРИМИО ВЕСТ
КОЈУ МУ ЈЕ ДОНЕО
ДИЛАТ ЛАРАТ...

ГОСПОДАРУ! ЈЕ-
ДАН ЧОВЕК ОД
ЗАПАДНАЧКЕ
НАУКЕ СТИГ'О
ЈЕ У
БАГ-
ДАД!

ИДЕМ ДА ГА ВИДИМ! ЈЕДАН
ЧОВЕК ОД НАУКЕ МОРА ЗНА-
ТИ КАКО ДА СЕ ОТАРАСИМ.
КАЛИФА!

СМЕСТИО СЕ
У ОКОЛИНИ!

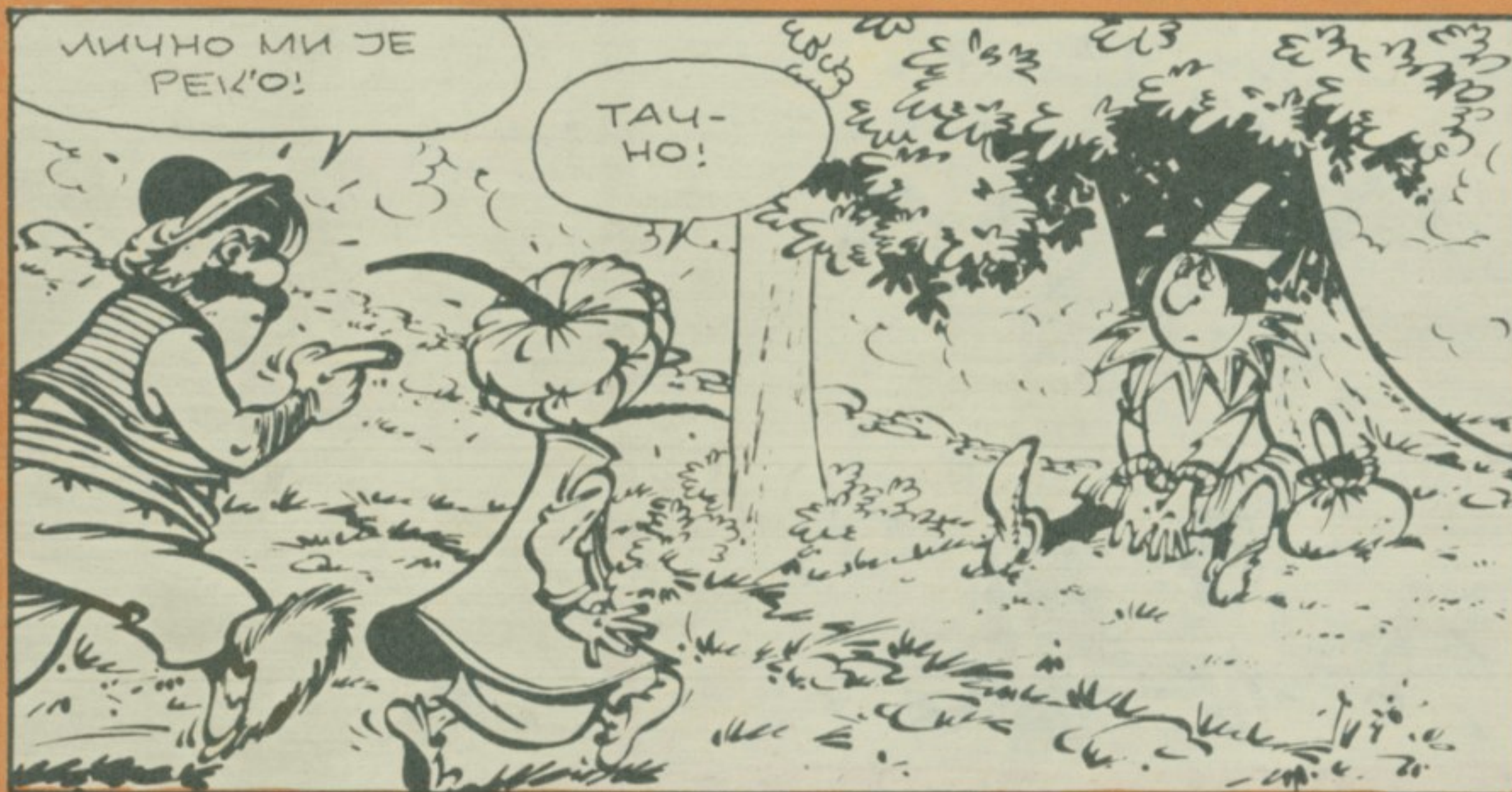
ЕНО ГА, ГОС-
ПОДАРУ!

ХММ...
А ОТКУД
ЗНАШ ДА
ЈЕ ЧОВЕК
ОД НАУКЕ?

ЛИЧНО МИ ЈЕ
РЕК'О!

ТАЧ-
НО!

КАЖИ, КАКО СИ СТИГАО
ОВАМО?

СЛУЧАЈ-
НО!

А ЗАШТО
СИ ДОШАО
НА
ОРИЈЕНТ
?

ЗАТО ШТО
САМ ИЗГУ-
БИО
ОРИЈЕН-
ТАЦИЈУ!

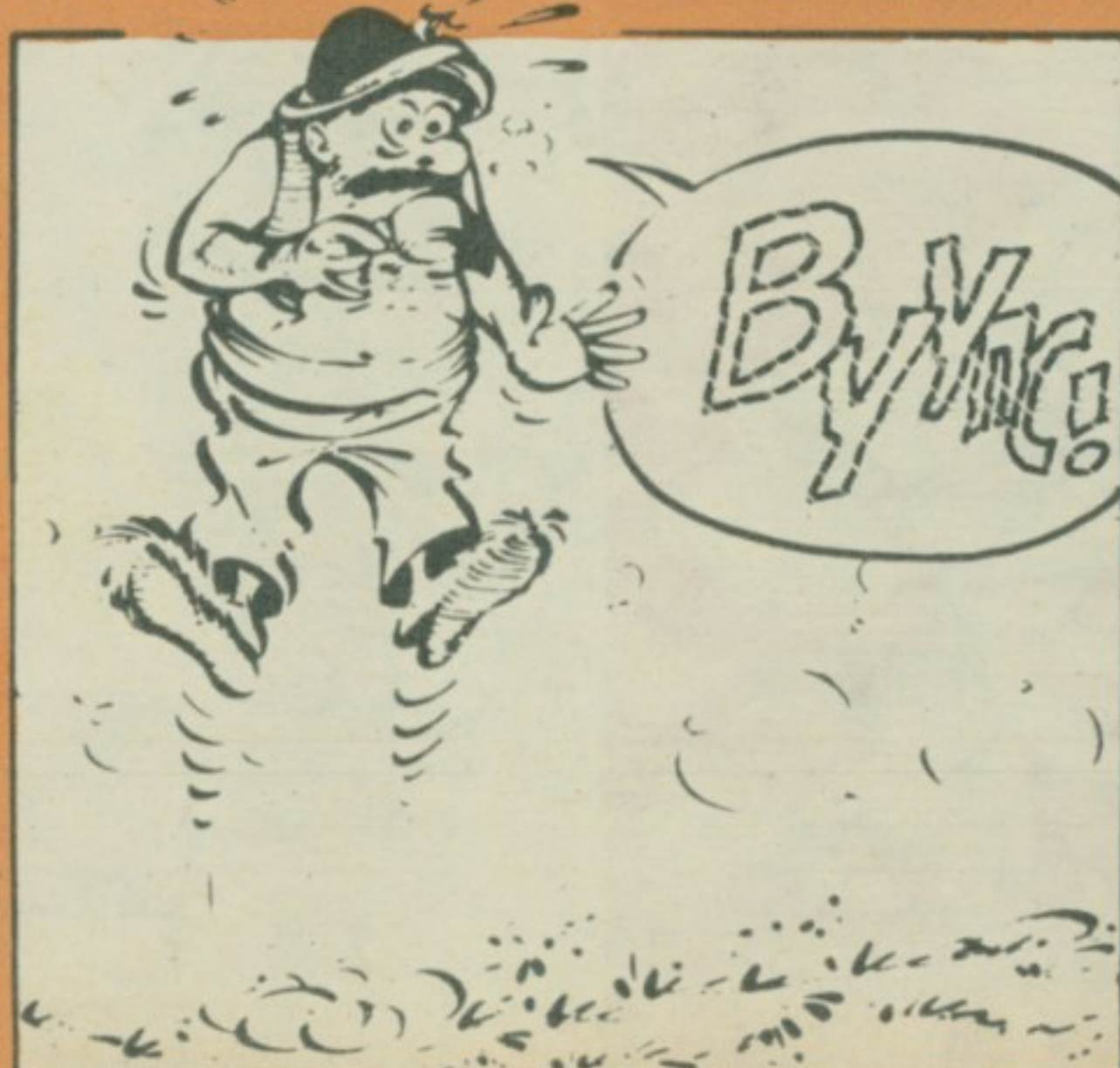
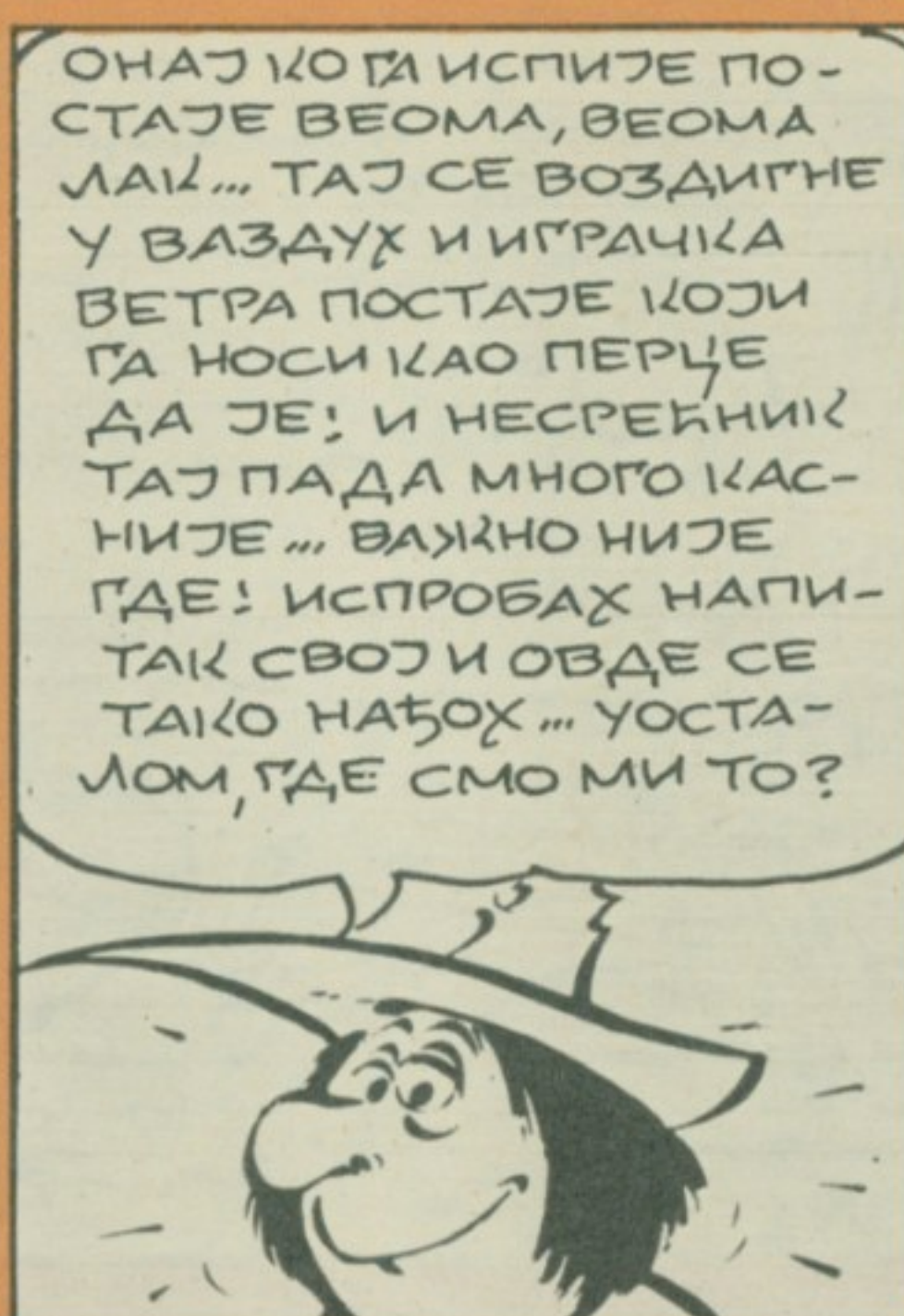
СЛУШАЈ ТИ, ЧОВЕЧЕ
ОД НАУКЕ! ТО ШТО
СИ САД РЕК'О ЈА НЕ
РАЗУМЕМ И ЗАТО
АКО НЕ БУДЕШ
ГОВОРИО
ЈАСНИ-
ЈЕ...

...ОТФИКАРИЋУ
ТИ ГЛАВУ!

БИЛА БИ ШТЕТА
ТО... ЈЕР У ТОЈ
ГЛАВИ ИМА МНО-
ГО ЗНАЊА И ИСКУ-
СТВА!

МАМО КАСНИЈЕ, У ОДАЈАМА ВЕЛИКОГ ВЕЗИРА ...

МОЈ ПЛАН ЈЕ ЂАВОЛСКИ
ЛУКАВ! ПОЗВАЋУ КАЛИФА
НА ИЗЛЕТ У ПРИРОДУ,
НА ЧИСТ ВАЗДУХ, ДАЋУ
МУ ДА ОВО ПОПИ-
ЈЕ... И СВЕ МОЈЕ
БРИГЕ ЋЕ ОДЛЕ-
ТЕТИ!

БОЉЕ ДА ГА ОДМАХ
ВИ ПОПИЈЕТЕ... ЈА САМ
СЕ ВЕК НАЛИО... И ОД-
ЛЕТИМО ЗАЈЕДНО С
БРИГАМА!

НЕ ВАЉА ТИ ТО, ВЕРНИ МОЈ ДИЛАТ
ЛАРАТЕ, ШТО СИ ПЕСИМИСТА! ИДЕМ
ОДМАХ ДА ПОЗОВЕМ КАЛИФА!

И ОДМАХ...

НА ИЗЛЕТ У ПОЉЕ? ДИВНА ИДЕ-
ЈА, ДОБРИ МОЈ ИЗНОГУДЕ!

ПОНЕЋЕМО КОТАРИЦУ СА
ОРИЈЕНТАЛНИМ СПЕЦИЈАЛИ-
ТЕТИМА! ТВРДО КУВАНА ЈАЈА,
КОБАСИЦЕ, ПЕЧЕНО ПИЛЕ, БА-
НАНЕ И ЗА КРАЈ ЈЕДНО
ИЗНЕНАЂЕЊЕ!

ДА НЕ БУДЕ
ТО МНОГО
ТЕШКО ЗА
СТОМАК?

ОХ,
НЕЊЕ,
НЕЊЕ!
ХЕ! ХЕ!

ПОСЛЕ ТЕ УЖИНЕ ОСЕЋАЊЕ-
ТЕ СЕ ЛАКИ, ЛАКИ...
ХЕ, ХЕ!

И ПОСЛЕ ТОГА ОДМАХ...

АЛ' ЗАШТО НО-
СИ ТАЈ ТЕШКИ
КАМЕН?

ОХ...
ДИЛАТ ЛА-
РАТ ВОЛИ КОМ-
ФОР... ДА СЕДИ
НА ЊЕМУ!

А ШТА ТО
ВИ, ВОЉЕНИ
ГОСПОДАРУ,
НОСИТЕ?

И ЈА ВОЛИМ КОМФОР,
ДОБРИ МОЈ ИЗНО-
ГУДЕ!

ДА СЕ НЕ УДАЉАВАМО МНОГО
ОД ГРАДА, ДОБРИ МОЈ ИЗНОГУДЕ!
ЧУО САМ ДА ПО ОКОЛИНИ КРСТА-
РИ БАНДА СУРОВИХ РАЗБОЈНИКА
КОЈА ЗАРОБЉАВА ПУТНИКЕ
ПА ПОСЛЕ ЗА ЊИХ ТРАЖИ
ОТКУП!

ОВДЕ ЋЕ
НАМ БИТИ
ДОБРО!

ТАКО! ВИ СЕ
МАЛО ПРОШЕТАЈ-
ТЕ ДОК ЈА
ПОСТАВИМ
?

ДОБРО!

ПОМОЗИ
МИ, ДИЛАТ
ЛАРА-
ТЕ!

НЕ МОГУ, ГОСПОДА-
РУ! СМЕТА МИ ОВА
КАМЕНЧИНА!

ПА СПУСТИ ТО,
ШЕПРТЉО!

ВУППС!

ЗАБОРАВИО САМ...
ОЈ, ОЈ, ОЈ... КАЛИФ
ТЕ НЕ СМЕ ВИДЕТИ
У ВАЗДУХУ... МОГЛО
БИ ТО ДА МУ СЕ
УЧИНИ СМЕШ-
НО...

ЈЕСИ
ЛИ ГОТОВ,
ДОБРИ
МОЈ
ИЗНОГУ-
ДЕ?

ЕВО
ГА!

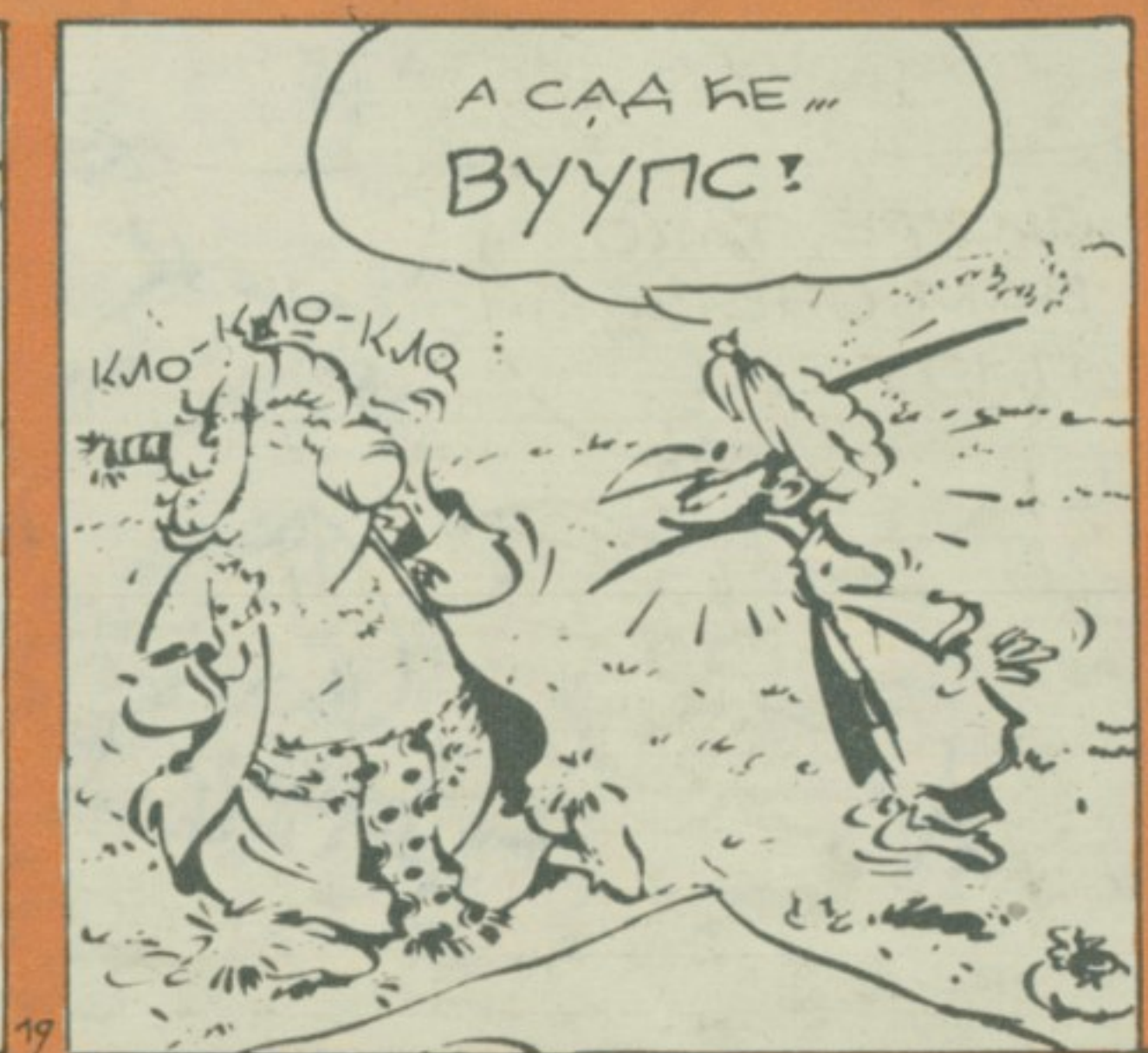
ОЧАЈАН
САМ ШТО
МОРАМ ДА
ТЕ ИСПУС-
ТИМ!

ГДЕ... ТВОЈ СЛУ-
ГА ЈЕ ОТИ-
ЩАО!

АХА... ДА! МИС-
ЛИО САМ ДА ЌЕ
НАМ ТАЈ ШМОКЉАН
СМЕТАТИ! ОВАКО...
МОЖЕМО ДА УЖИ-
ВАМО НА МИРУ!

ДОБИ ДА
ВИДИШ ШТА САМ
ЈА ПОДИ-
ГАО!

ПОДИГЛИ...
ВИ?

ВУУПС!

ОХ! ЈЕДАН
НАМ УМАЧЕ!

РАЗБОЈНИЦИ...
КОЈИ ОТИМАЈУ И
УЦЕЊУЈУ ПУТНИКЕ!
МОРАМ ИМ... У ШОЉИ
ЈЕ ОСТАЛО
ЈОШ...

КЛО КЛО УПС
ПЛО КЛО КЛО КЛО

УМАКИ КУ ЈА...
ВАМА... ХИИ... БАН -
ДИТИ... ХИИ...
ХИИ!

ШТА МУ ЈЕ?

НАПИТАО ЈЕ... ХИИ...
БИО... ХИИ...
МЛАИ!

ЧУДНО! ЈОШ НИСАМ
ВИД'О ДА ОД СТРАХА
НЕКО ШТУЦА!

НЕК ШТУЦА! ПРО -
ДАЋЕМО ГА К'О
РОБА... УПОЛА
ЦЕНЕ!

ДА ЛИ ДА ВАМ ИСПРИЧАМО
ШТА СЕ ДОГОДИМО СА ОСТА -
ЛИМ УЧЕСНИЦИМА ОВОГ
НЕОБИЧНОГ ДОГАЂАЈА?
ПА... ДИЛАТ ЛАРАТ, ВЕК
ЧЕТВРТИ ПУТ ОБЛЕКЕ
ЗЕМЉИНУ КУГЛУ...

НИСАМ ВЕРОВ'О... АЛ' ЗЕМ -
ЉА ЈЕ СТВАРНО ОКРУГЛА!

А ДОБРОГ КАЛИФА ХАРУНА
ЕЛ ПУСАХА, КОЈИ ЈОШ НЕ
СХВАТА ШТА СЕ С ЊИМ ЗБИ -
ВА, ПОНЕО ЈЕ ЛАИИ ПОВЕ -
ТАРАЦ...

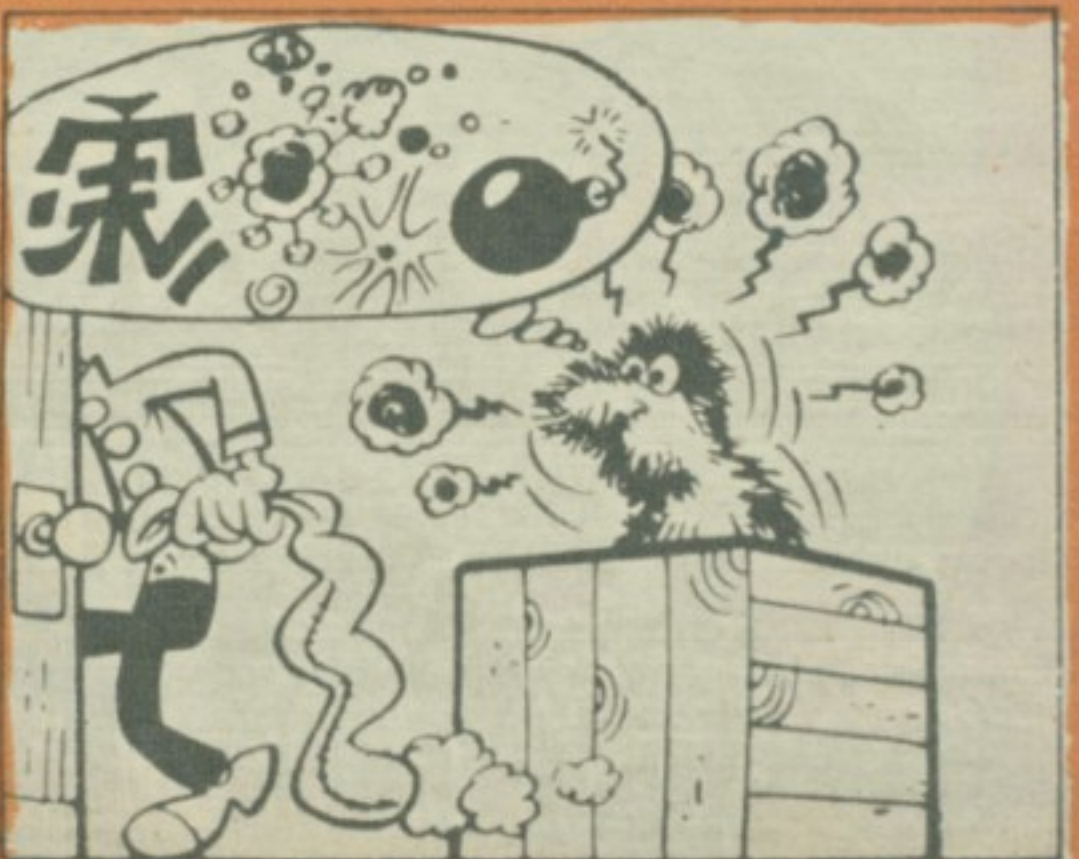

...ПРАВО У ЊЕГОВУ ПАЛАТУ...

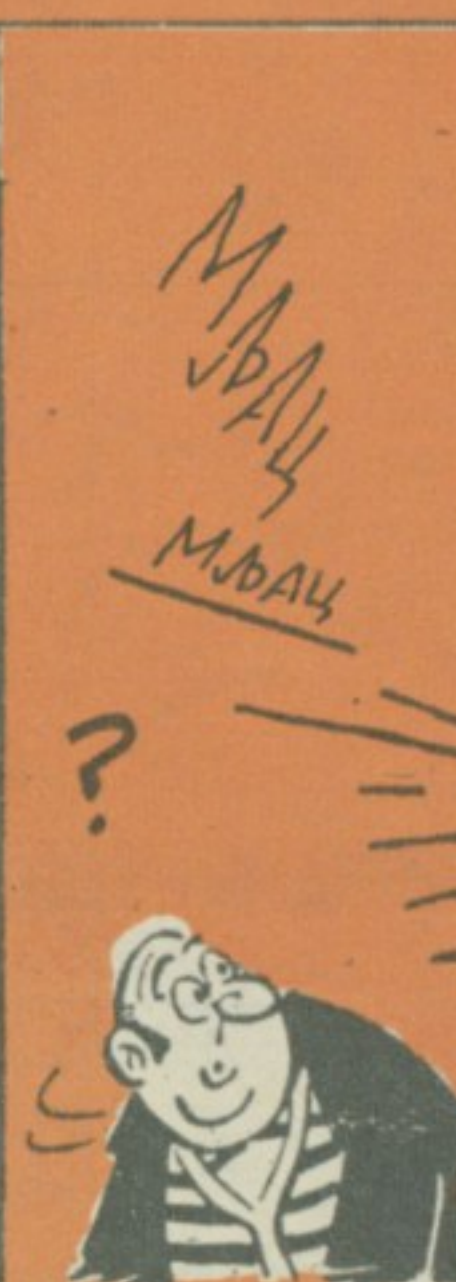

...ГДЕ ЈЕ ПОНОВО
ПРЕУЗЕО СВОЈУ
ВИСОКУ ДУЖНОСТ.

КРАЈ

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Преда мном је стајао познати париски новинар Алекс Лебрн. — Драги мој инспекторе Жеди, стварно вас не бих узнемиравао ситуацијама, али мој стари пријатељ сер Арчибалд жели да вас по сваку цену одведем до њега.

Мада нерадо, пристао сам и ускоро смо његовим брзим спортским колима јурили париским улицама.

Зауставили смо се пред семафором и док смо чекали Лебрн је наставио да ми објашњава:

— Знате, ја се у марке уопште не разумем. Али, филателија је страст сер Арчибалда и он је позвао данас неколицину пријатеља да се диве његовој колекцији.

У том тренутку неки возач иза нас поче да виче:

— Шта чекаш? Зар не видиш да је зелено?

Потеравши кола Лебрн ме упита:

— Где сам оно стао, инспекторе?

— На зеленом сигналу... Он слеже раменима.

— Не то, мислим у причи где сам стао?

— Причали сте о филателији...

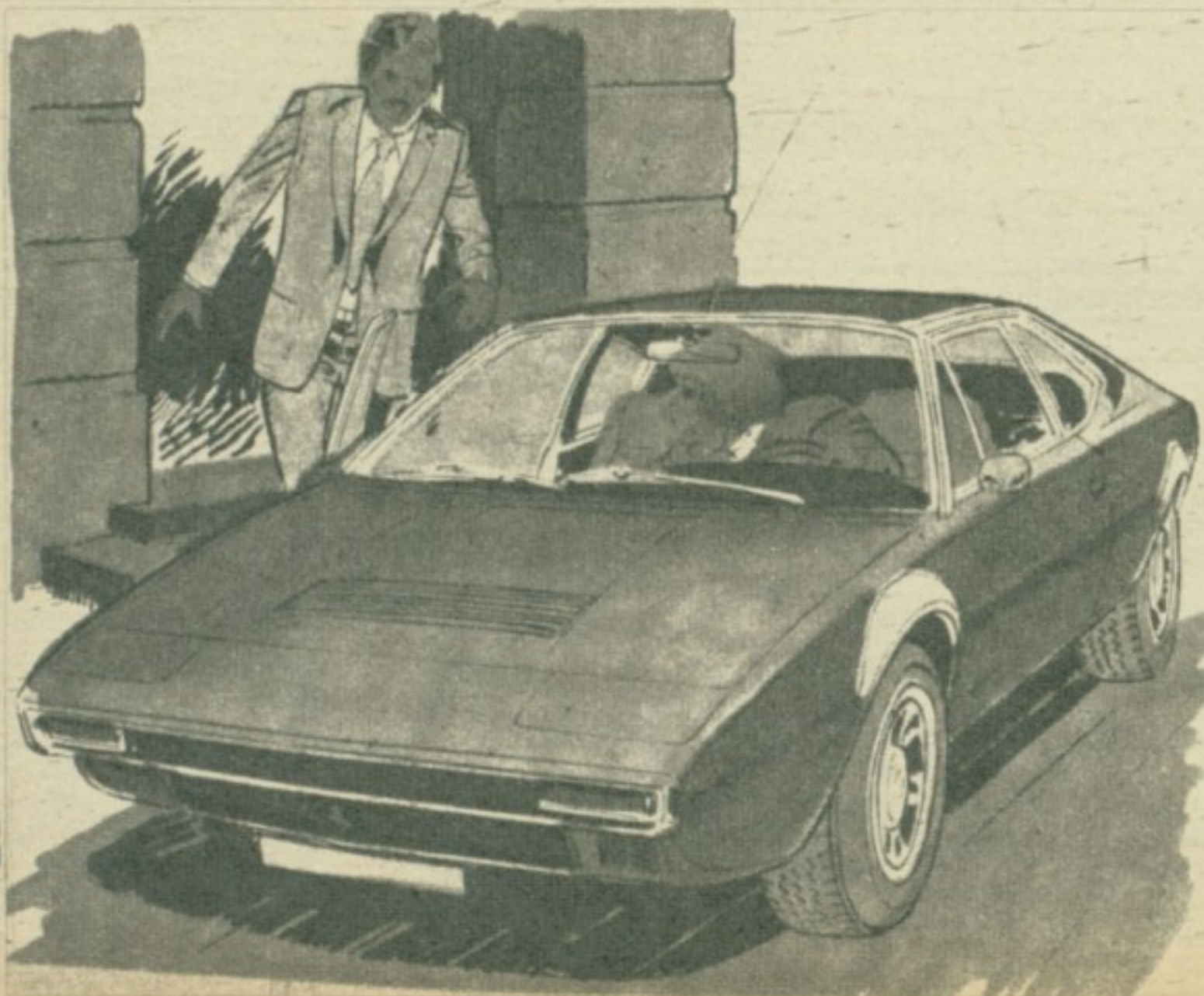
— Ах, да, ја сам за филателију права незналица, усстало као и остали наши пријатељи. Изузетак је само Мишел Воду... чули сте свакако за њега, композитор је. И он је полудео за маркама.

На семафору пред нама упалили се црвено светло и ми смо неким чудом пролетели кроз раскрсницу читави.

Већ бесан на њега због овакве вожње почео сам да га испитујем:

— Разумем што је сер Арчибалд позвао своје пријатеље да се диве његовој колекцији али не разумем зашто је позвао мене.

ЗЕЛЕНА МАРКА

— Сер Арчибалд је веома опрезан и неповерљив. Његове марке вреде читаво богатство...

Опет смо се зауставили на раскрсћу и иза нас зачу се бесно трубљење. И не примећујући то, Лебрн нас тави:

— Увек кад показује своју колекцију сер Арчибалд позива неког приватног детектива. Зато је замолио да ви дођете...

У радној соби сер Арчибалда било нас је петоро. Наш домаћин био је старац беле косе и пркосног израза на лицу.

— Мило ми је што сте дошли, инспекторе! Овај сироти Алекс ипак је успео да вас доведе. Понекад и он уме да буде користан. Ви познајете остале? Аманде Лучиано, „сакупљачица злата“ — показа ми руком дивну плавушу.

— Арчи, страшни сте, заиста! — негодовала је млада жена.

Неучтиво јој окрећући леђа, он ми затим показа једног млађег човека с густом брадом:

— То је наш славни композитор, Мишел Воду. Ускоро ће о њему знати цео свет.

— Ви баш претерујете, сер Арчибалде — примети младић.

— Он има заправо само једну страст — наставио је старац. — То су ове ствари, али оне су сувише скупе за њега...

Кад смо се сви окупили око њега, он пинцетом извуче из целофанског омота дивну марку скерлетне боје са Албертовог острва.

— Погледајте само ову дивну црвену боју — дивно јој се гласно. — А колико тек вреди! За тебе, Алекс, то би значило дванаестак спортских кола... а за тебе, Аманде, много много скупоценог накита и крзна... Укратко, децо моја, ово парченце папира вреди педесетак хиљада долара!

Са бескрајном пажњом он врати драгоцену марку у омот, а омот одложи на писаћи сто, а затим из другог омота извуче марку смарагдне боје.

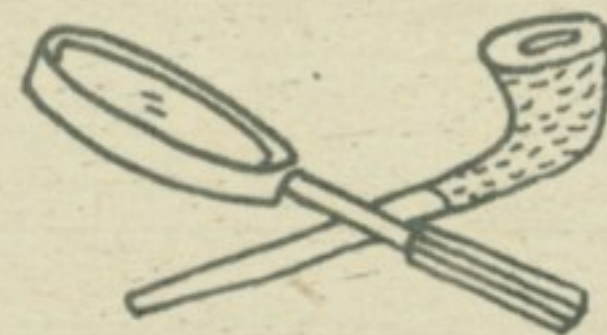
— Међутим — наставио је — вредност ове марке са Албертовог острва незнатна је у поређењу са овом са острва Маурицијуса. Тек ова вреди огромно богатство...

— Скерлетна... вреди педесет хиљада долара... — задивљено је муцао Алекс Лебрн.

— А смарагдна... — настављала је лепа Аманде — десетоструко више...

И да би је боље видела Аманде јој се приближи, истовремено као и друга два госта, али сер Арчибалд муњевито склони марку у омот.

— Доста за вечерас! Представа је завршена! Можете поћи у своје собе на спавање... А ја ћу остати још мало са својим благом.

Те ноћи сам једва заспао. Пред очима су ми играле марке, баснословне цифре, пакостан израз сер Арчибалдов, збуњеност на лицима његових гостију. А онда, док сам тонуо у сан, зачух страхан крик. Обукао сам се на брзину и излетео у ходник. Пред затвореним вратима сер Арчибалдове собе стајали су Аманде и Воду. Тренутак пре мене стигао је Алекс Лебрн.

— Чула сам неки ужасан крик — муцала је Аманде.

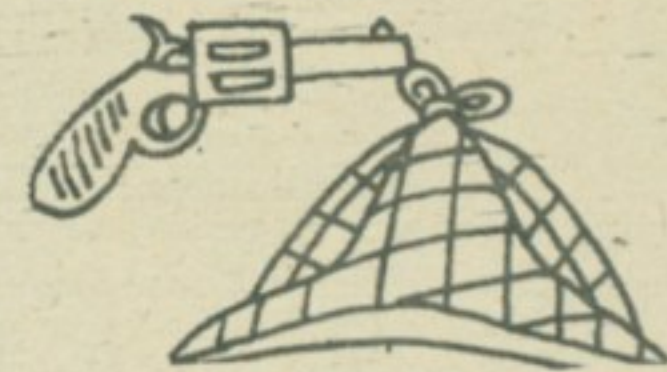
— И ја... — додао је Мишел Воду.

— Ја сам одмах потрчао — рекао ми је Алекс Лебрн.

Замолио сам их да остану пред вратима а ја сам ушао у одају осветљену само јаким пламеном из камина.

Сер Арчибалд је лежао поред писаћег стола. Био

је већ мртав. Крај њега је био празан омот у којем се налазила скерлетна марка, док је омот са марком са острва Маурицијуса био на столу.

— Ствар је веома једноставна — рекао сам дежурном полицијском инспектору кога сам одмах позвао. — Кривац је свакако један од гостију. Пошто је убио сер Арчибалда имао је једва толико времена да извуче из омота једну марку и побегне... а затим да се појави са осталима као да је управо дотрчао кад и сви.

— Али због чега је узео само једну марку? — питао се инспектор. — И то ону која мање вреди? Због чега је направио овакав избор?

— Зато јер је имао тек толико времена да из целофанског омота извуче само једну марку.

— Али, могао је да узме оба целофанска омота — настављао је упорно инспектор.

— Зато што је целофанске омоте теже сакрити док сићушну марку... — убеђивао сам га.

— Али... због чега је узео марку са Албертовог острва кад је она са Маурицијуса много драгоценија...?

Прекинуо сам га:

— Сетио сам се нечег! Једног важног детаља који открива кривца...

Шта мислите, драги читаоци, чега се сетио инспектор Жеди? Ако будете пажљиво причитали ову причу и добро погледали наш цртеж можда ћете се сетити. А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки, погледајте решење на 31. страни.

ВИНКЕРОВА АБЕЦЕДА

СПОРАЗУМЕВАЊЕ БУБЊЕМ

ОВАЈ НАЧИН СУ ИЗВИБАЧИ ПРЕУЗЕЛИ ОД СТАНОВНИКА АФРИКЕ. ЗАТО МОРАТЕ НАЈПРЕ УСВОЈИТИ ОДГОВАРАЈУЋЕ ЗНАКЕ ЗА СВАКО СЛОВО. ШИФРА ЈЕ ДАТА НА ТАБЕЛИ - ПРВО СЕ УДАРЦУ БРОЈЕВИ У ХОРИЗОНТАЛНОЈ КОЛОНИ А ЗАТИМ У ВЕРТИКАЛНОЈ. НА ПРИМЕР: СЛОВО **Н** БИЋЕ ТРИ КРАТКА УДАРЦА - КРАТКА ПАУЗА - ЧЕТИРИ КРАТКА УДАРЦА - ДУЖА ПАУЗА. КРАЈ РЕЧИ ЈЕ БРЗО БУБЊАЊЕ.

	1	2	3	4	5	6
1	А	Б	В	Г	Д	Е
2	Ж	З	И	Ј	К	Л
3	Љ	М	Н	Њ	О	П
4	Р	С	Т	Ћ	У	Ф
5	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	

СЛОВА МОЖЕТЕ РАСПОРЕДИТИ И НА ДРУГИ НАЧИН ТАКО ДА ДОБИЈЕТЕ СВОЈУ ШИФРУ КОЈУ НИКО НЕЋЕ РАЗУМЕТИ.

СПОРАЗУМЕВАЊЕ ЗНАЦИМА

ОВАЈ НАЧИН ПРЕУЗЕТ ЈЕ ОД ИНДИЈАНАЦА. ЗНАЦИ СЕ УРЕЗУЈУ У ДРВО, ПИШУ У БЛАТУ ИЛИ СЛАЖУ ОД ГРАНЦИДА.

ПОБИ У ТОМ СМЕРУ →	ЧЕКАЈ НА ТОМ МЕСТУ □	ВЕДРА НОК ☾
ПОБИ БРЗО У ТОМ СМЕРУ →→	ПИСМО У ПРАВЦУ СТРЕЛИЦЕ ⊠	ЈУТРО ☀
ТРЧИ У ТОМ СМЕРУ →→→	ИДИ КУКИ ⊗	ВЕЧЕ ☾
НЕ ИДИ ТИМ ПУТЕМ ✕	У БЛИЗИНИ ЈЕ ХРАНА ⊗	ПИТКА ВОДА У БЛИЗИНИ →
БРАЋАМО СЕ ЗА ДВА ЧАСА ⊥	СУМЊИВА ОКОЛИНА ⊗	ПИТКА ВОДА ДАЛЕКО →→
ВРАТИ СЕ ←→	ЧЕКАМО ТЕ У СЕЛУ ⊕	ЗАГАЂЕНА ВОДА ⊗
БУДИ ОПРЕЗАН ⚡	НЕПРИЈАТЕЉСКИ ЛОГОР ⊕	ПОШАЉИТЕ ПОМОК ✖
БЕЖИ У ПРАВЦУ СТРЕЛИЦЕ ↗	У БЛИЗИНИ ОПАСАН ПАС ⊠	ПОБЕЂЕНИ СМО ⊕
РАЗИШЛИ СМО СЕ ↗↘	ЗИМЗЕЛЕНА ШУМА ≡	ПОБЕДИЛИ СМО ⊕
НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ СЛАБИЈИ >>	ЛИСНАТА ШУМА ≡	ОДМОР ⊕
НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ ЈАЧИ >>>	УСАМЉЕНО ДРВО ≡	У НЕПРИЈАТЕЉСКОМ СМО ⊕
РАВНОПРАВАН НЕПРИЈАТЕЉ >>>	СЕВЕР ⊕	НАШЛИ СМО ⊕
ПОБИ ПО ТРАГУ ≡	ЈУГ ⊕	СИГНАЛИЗИРАЛИ СМО ⊕
ДОБАР ПУТ ≡≡≡	ИСТОК ⊕	СИГНАЛИЗИРАЈТЕ ⊕
ЛОШ ПУТ ≡≡	ЗАПАД ⊕	МАЛИ ЛОГОР ≡
ОТИШЛИ СМО ⊕	СУНЕЦ, ДАН ☀	ВЕЛИКИ ЛОГОР ≡
ЗВИЖДИ НА ТОМ МЕСТУ ⊕	МЕСЕЦ, НОК ☾	КУЋА У ТОМ СМЕРУ →

Негде на северу Калифорније у гористаској Сијери Невади, у једној долини налази се зеленкастоплаво језерце. Оивичено је стенама и поломљеним диновским дрвећем а купине и папрат праве непроходан густиш око њега. Дубоку тишину покаткад ремети цвркулт птица и медведи који долазе да се напију хладне воде.

У Сијери Невади има више стотина оваквих језера. Али само једно од њих тражи се већ више од сто година. Тачније, за њим се трага, од 1850. године...

ВЛАСТ НАД ЖИВОТИМА

У пролеће 1834. године у Бургдорфу, у Швајцарској, банкротирао је Јохан Аугуст Сутер, трговац ситном робом. Да би избегао затвор за дужнике, овај Швајцарац се неколико дана касније укрцао у Авру у потпалубље пароброда „Есперанса“ који је управо полазио на своје прво путовање у Њујорк.

Десет година касније Јохан Аугуст Сутер постао је не само најбогатији већ и најугледнији човек Калифорније.

Када му је 1839. године мексички гувернер Хуан Батиста Алварадо препустио бољу земљу у долини реке Сакраменто, под Сутеровим вођством и уз учешће других швајцарских досељеника ту је израсла лепа колонија — Нова Хелвеција. Сутер, коме је гувернер, како се говорило, препустио „власт над животом и смрћу у долини Сакраменто“ био је и судија и управник своје „државице“.

За своје боравиште Сутер је саградио велику кућу, налик на тврђаву, око које је касније израстао Сакраменто, данашњи главни град државе Калифорније.

То је био „цветни период“ овог краја. Грађени су канали, млинови и прекоморска трговачка средишта. Из Нове Хелвеције снабдевали су се житом, кожом, крзном, месом, воћем, поврћем и вином не само Ванкувер и Хавајска острва већ и сви једрењаци који су пристајали у Калифорнији.

И све би можда и даље било тако да Сутер није 1847. године одлучио да сагради пилану поред Америкен Ривера, рукавца Сакраменто. Пилана је тре бало да буде саграђена код Колома, око 70 километара од Нове Хелвеције. Сутер је изградњу поверио извршном мајстору Џону Маршалу.

ПОЧЕТАК КРАЈА

Осамнаестог јануара 1948. године Џон Маршал је дошао да погледа како стоји корито које је ставио у ре-

У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ БЛАГОМ

ку да помоћу њега скрене воду за пилану и имао је шта и да види: на дрвеном дну, у наталоженом песку, светлцуале су жуте тачкице. Изненађен, Маршал је захватио пуну лопату песка из корита и — извадио пола туцета као орах великих златних зрна! Не часећи ни тренутка, Маршал је узјахао коња и похитао да о овоме обавести Сутера.

Сутер је саслушао Маршала, али није одмах поверовао у његову причу. Тек када му је овај показао велика зрна злата и када се метал није истиomio нити изменио кад га је Сутер прелио шалитрином киселином, искусни Швајцарац је увидео да је то заиста злато, најчистије.

Замолио је Маршала да о томе никоме ништа не говори. Рекао му је да ће и сам ускоро доћи на градилиште пилане.

„У Коломи сам остао неколико дана“, записао је касније Сутер, „и онда се вратио у Нову Хелвецију... Пошто радници на пилани нису имали животних намирница, упутио сам тамо свог земљака, кочијаша Јакоба Витмера с пуним колима хране...“ „Боље бих учинио да сам послао неког од својих Индијанаца...“

Јер, Витмер није ћутао. Ускоро, после његовог повратка сви су сазнали за зато. И не само људи из утврђења Нове Хелвеције, већ и из других крајева Калифорније кренули су у потрагу за златом. Дуге колоне људи кретале су се према Коломи, ка „златној пилани“.

Јохан Аугуст Сутер је 14. фебруара сетно записао у свој дневник: „То је почетак краја...“

И није се преварио. Истина је надмашила и његове најцрње слутње. Ускоро је ка Америкен Риверу врвело све више људи који су се насељавали на Сутеровој земљи. Почело је испирање злата, али и пљачке на Сутеровим богатим фармама. Клала се његова стока, рушиле пилане, бродоградилишта и складишта, уништавала жита и воћњаци. Владао је закон песнице и све што је на неки начин могло да се користи у потрази за златом „добило је ноге“.

Сутер није ни покушао да се буну. Схватио је да би то било бескорисно, јер је оружје трагача било увек спремно. И ко би се побунио заиста се играо животом.

Ускоро од свет „краљевства“ и богатства остала му је само златна плоча с

ЈЕЗЕРО СА ЗЛАТНИМ

натписом „прво, у јануару 1848. године, пронађено злато“. Било је то тужно сећање на свет који су му трагачи злата тако немилосрдно срушили и уништили. Потпуно осиромашен, Јохан Аугуст Сутер напустио је Калифорнију и отишао у Вашингтон...

ПО СТО ДОЛАРА ДНЕВНО!

У међувремену је „златна грозница“ захватила читаву Калифорнију. Трговци су затварали радње, сељаци напуштали поља, слуге господаре, а војници касарне. Опремљени углавном ситом и секиром, људи су као опчињени јурили у обећану земљу — пешнице, на коњу, а најимућнији колима...

Само из Њујорка за кратко време испловило је више стотина лађа које су лакоме остављале на Панамској превлаци, док су се око рта Хорн пробијали према северу бродови пуни исељеника из Италије, Шпаније, Немачке и Француске. Журили су у земљу у којој се злато лопатом сакупља.

А тамо, крај Америкен Ривера хиљаде људи копало је земљу, просејавало је и испирало злато из воде. Није било ниједне притоке Сакраменто чије воде нису протекле кроз сита неуморних трагача за златом, нити пећине у којој нису одјекивали ударци крампа.

У изниклим насељима крај „златне реке“ једно јаје стајало је тада 10 долара, кромпир долар, хлеб чих 25 долара, а месечна кирија за један лежај износила је чак и 500 до-

лара! Стизали су доде и професионални коцкари који су лако налазили жртве међу људима који су лопатом и ситом за испирање зарађивали дневно по 100 долара...

Један од оних који су решили да потраже срећу у далекој Калифорнији био је и Ричард Стодард, млади новинар из Филаделфије. Дуго је и с неверицом пратио приче о богатим налазиштима злата на другој обали континента. Заправо, није веровао све док 5. децембра 1848. године у Конгресу није чуо званично саопштење да су догађаји у Сијери Невади истинити.

Коментар овог извештаја, који је Стодард објавио у свом листу, било је последње што је млади новинар написао. Већ следећег дана није био у редакцији...

УЗБУДЉИВА ПРИЧА НОВИНАРА РИЧАРДА СТОДАРДА ПРОНЕЛА СЕ БРЗИНОМ ПОЖАРА. ИЗ ЦЕЛЕ КАЛИФОРНИЈЕ ПОХРЛИЛИ СУ ЉУДИ У ПЛАНИНЕ СИЈЕРА НЕВАДЕ.

М ДНУМ

Крајем новембра 1849. године калифорнијске планине већ је покривао снег. У Донвилу, старом рударском насељу крај северног рукавца реке Јубе, за неколико недеља никло је преко двадесет салуна, пивница, коцкарница. У њима су се сваке вечери окупљали трагачи за златом.

ИЗГУБЉЕНИ У ПЛАНИНИ

У „Елдораду“ је те вечери било необично живо, упркос тешком задаху од киселог пива, јевтиног дувана и оскудној светлости димљиве петролејке. Напољу је, у тамној ноћи, беснела олуја. Ледени ветар улетао је кад год би се врата са шкрипом отвара-

ла да пропусте неку придошлицу.

И тада у крчму уђе још један закаснио гост. По њему се видело да је за собом оставио дуг и тежак пут. Био је у мокрој и изношеној одећи а лице посивело од умора и глади било је обрасло дугим брадом. Спотичући се пришао је шанку, ставио пред власника зрно злата и поручио јело и пиће. Јео је халапљиво и уопште се није освртао.

Тек касније као да је живнуо. Започео је разговор са суседима. Рекао им је да му је име Ричард Стодард и да је још у пролеће кренуо из Филаделфије. Заједно са једним другом прикључио се неком каравану који је сретно прошао кроз прерију. Код реке Хамболт у Невади водичу каравана неко је показао лакши пре-

лаз преко планина, назван Годфрај - Јарбороу. Кренули су тим путем.

Ускоро је почео да их бије малер за малером. Близу Ејд Лејка остали су готово без хране. Срећом, у околини је било доста дивљачи и Стодард и његов друг кренули су да попуне залихе. После неколико сати лова успели су да убију две срне и кренули у логор. Али, нису могли да пронађу пут којим су дошли. Тада је почело њихово дуго и тешко путовање у неизвесно...

ДИМ ИЗНАД ДОНВИЛА

Ноћи су постајале све хладније. Најпре слана а онда и снег успорили су ионако споро пробијање кроз планину. Остали су без хране, а и муниције је бивало све мање.

Лутајући по дивљини стигли су до извора неког потока и кренули низводно. Јер, ту на обали, више није било снега. Пронашли су јагоде и слатку папрат. То их је одржавало да не скапају од глади. После три дана хода стигли су до малог, зеленкастоплавог планинског језера. Било је широко око једну миљу и окружено високим стенама. Ту су се улогорили.

Кад су се идућег јутра пробудили, угледали су у води неко жуто камење. Извадили су неколико камичака и на своје велико запрепашћење видели да су то — гоудве злата. Дно језера били је дословно прекривено златом! Напунили су ранце и цепове златним грудвама и одлазећи пажљиво разгледали околину да би што боље запамтили положај језера.

Док су се пробијали кроз дивљи планински предео, дожали су се сталног потока. После два-три дана, изненада су их напали Индијанци. Стодард друг без речи је пао са стрелом у леђима док је млади новинар успео да се у последњем тренутку окрене и скочи изнад међу стенама. Тек тала је приметио да је рањен у ногу. Остао је у том скровишту до ноћи, а онда храбриво кренуо даље.

После неколико дана био је, тако рећи, у бунилу. Побацио је веће златне грудве из цепова и ранца и наставио мукотрпно пу-

товање. Једне ноћи, када је већ помислио да је свему крај, зачуо је лавез паса. Ујутру је у долини угледао дим изнад Донвила...

Људи у крчми слушали су га нетремице. Многи му нису поверовали.

— Мислите да причам приче? Да измишљам? — узбудио се Стодард. — Погледајте, изволите! — И он стави на сто пуну шаку каменчића. Били су округласти и глатки, од чистог злата. Сваки је вредео од 50 до 80 долара. А када је Стодард, као доказ да не измишља, заврнуо ногавицу и показао рану на набреклој нози, сви су се окупили око њега. Многе је занимало да још једанпут чују неке детаље.

Још исте ноћи глас о златном језеру раширио се попут пожара. А још када је лист „Соноре Хералд“ о томе објавио и чланак пун занимљивих детаља, људи су просто подивљали. Лавина више није могла да се заустави. Од Стодарда су захтевали да их одмах води на језеро. Били су спремни да га на рукама однесу тамо.

Конечно, средином фебруара 1850. године Стодард се потпуно опоравио и ојачао. Али, он није хтео да крене према језеру. Прелази на Сијера Невади били су у то време под снегом и младић је одлучио да оде у Сан Франциско и тамо проведе остатак зиме. Међутим, могао је да оде тек кад је свечано обећао да ће се у пролеће вратити. И заиста, Стодард се вратио.

ДОЛИНА ПОСЛЕДЊЕ МОГУЋНОСТИ

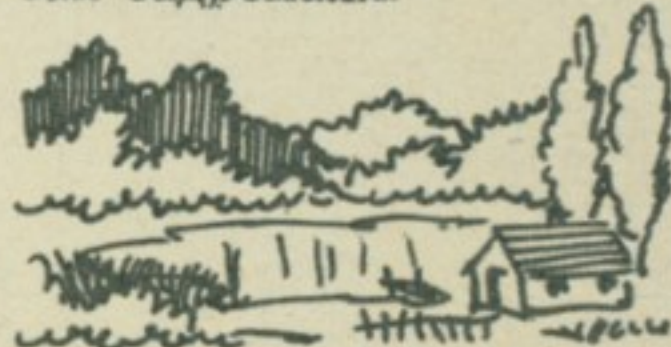
У највећој тајности договорио се са десеторицом људи који су о свом трошку опремили експедицију. Кренули су једне мајске ноћи 1850. године према планинама. Мислили су

да ће тако утећи гомили људи и да их нико неће опазити. Али, када се следећег јутра Стодард испео на једно брдо да би могао да одреди куда ће даље, угледао је у долини дугу колону. Око пет стотина људи ишло је њиховим трагом.

После скоро четири седмице стигли су до долине у подножју Ласен Пика, највишег врха у том делу Сијера Неваде. Ту су и остали неколико дана јер је Стодард стално ишао с врха на врх, очајно тражећи неки поуздан знак који би га одвео до језера. Узалуд! Четврте вечери морао је скрушено да призна да не може да се снађе и да не зна куда да крене.

Људи су се разбеснели. Хтели су да га линчују. Сумњали су да их је намерно завео само да би све злато задржао за себе. Видећи шта му се спрема, Стодард је замолио да му дају још 24 сата. За то време ће пронаћи злато или — умрети. И поново је свечано обећао да ће одржати реч.

Ујутру је Стодардова врећа за спавање била празна! Успео је да побегне када се спустила ноћ. Они који су га чували вероватно су за тренутак задремали.

Од тада нико није видео Ричарда Стодарда. Нико није успео ни да пронађе „златно језеро“, и поред сталног и упорног трагања. Претражен је, тако рећи, сваки педаљ земље у том крају који се од тада назива „Долина последње могућности“. „Златно језеро“ није пронађено, али је зато нађена најплоднија долина Калифорније и рудници у којима се налазило и доста злата.

ОХ...
ПОГО-
ЂЕН
САМ!

СТРЕ...
СТРЕЛИЦЕ
СУ
ОТРОВНЕ
!

ОХ, БИГИ!
ПОВИЛИ СУ
ИХ... А ЈА
САМ ЖЕЛЕО
ДА ИХ САМО
ПРЕПЛА-
ШЕ!

НИСУ ИХ
УБИЛИ! ТЕ
СТРЕЛИЦЕ
САМО УСПА-
ВАЈУ! ИПАК...
БЕЖИМО
ОДАВДЕ!

УГОВОР О МИРУ ЈЕ
ПРЕКРШЕН... И ВИ
МАЛИ ЗЕМЉАНИ,
ИСПАШТАЈЕТЕ ЗБОГ
СВОГ ЗЛОЧИНА!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО, БУМ-БУМЕ?
СЕЋАМ СЕ САМО ДА
САМ ПОГОЂЕН ПАО!

ИЗГЛЕДА
ДА СУ НАС
СТРЕЛИЦАМА
УСПАВАЛИ!

ПРУЖИЛА
НАМ СЕ
НЕЖЕЉЕНА
ПРИЛИКА ДА
УПОЗНАМО
ЊИХОВЕ ОБИ-
ЧАЈЕ!

БОГОВИ
ВЕНЕРЕ,
УБИЛИ СУ
СВЕТУ ЖИ-
ВОТИЊУ...
ДОШЉАЦИ СА
ДАЛЕКОГ СВЕ-
ТА!

НЕ ЉУТИТЕ
СЕ НА НАС!
ДОШЉАЦИ ЋЕ ПРИ-
НЕТИ НА ВАШ ОЛТАР
БОГАТЕ ДАРОВЕ... ИЛИ
ЋЕ ЊИХОВИ МЛАДИ-
ЋИ ПЛАТИТИ СВО-
ЈИМ ЖИВОТИМА!

ШТА ТО
ГОВОРИ?
НИШТА
НЕ РА-
ЗУМЕМ!

КАЖЕ ДА ЗБОГ
УБИЈЕНЕ ЖИВОТИ-
ЊЕ ТРЕБА ПЛАТИ-
ТИ! КОЛОНИЈА
ЗЕМЉАНА МО-
РАЋЕ ЗА НАС
ДА ПОЛОЖИ
ОТКУП!

РЕК'О ЈЕ
ДА ЋЕ НАС
УБИТИ!
ЗНАМ ЈА!

НЕ, МАЈК! ПОСЛА-
ЋЕ НАШИМА СВОГ
ПОСРЕДНИКА! СВЕ
ЋЕ БИТИ У РЕДУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У КОНТРОЛНОМ
ЦЕНТРУ ВЕНУСПОРТА...

ГОРДОН? МОЖЕТЕ
ЛИ ОДМАХ ДОЋИ?
ОЗБИЉНО ЈЕ И
ХИТНО!

СВЕМИРСКИ
ДЕЧАЦИ СУ
У ОПАСНОСТИ?
МОГУ ЛИ
СТОБОМ,
ФЛАШЕ?

НЕ, ДЕЈЛ!
МОРАМ ДА ПО-
ЖУРИМ ДА НЕ
БРИНИ! СВЕ ЋЕ
СЕ СРЕДИТИ!

ДОБРО ЈЕ ДА
СТЕ ДОШЛИ!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
ПРЕКРШЕН НАШ
УГОВОР О МИРУ
СА ВЕНЕРИ-
ЈАНЦИМА!

ПО ЊИХО-
ВОМ ПРИ-
ЧАЊУ,
КРИВЦИ
СУ ВАШИ
МЛАДИ ПРИ-
ЈАТЕЉИ!

СВЕМИРСКИ
ДЕЧАЦИ?
ШТА СУ УЧИ-
НИЛИ?

П ружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче из Совјетског Савеза. Избор је велики: од класичне музике и народних песама до циганских романси. Плоче су из увоза и зато их има у врло ограниченом броју! Стога не пропустите прилику да одмах пошаљете своју наруџбину.

Иако из увоза, плоче се продају по веома ниским ценама — 50 динара за једну лонг-плеј плочу. Увозник, Продукција грамофонских плоча РТ Београд, препустила је „Политикином забавнику“ ексклузивно право продаје ових плоча преко поште. То значи да ће вам наручене плоче бити достављене на кућну адресу, и да ћете их платити поштару када их донесе.

Све плоче су врхунског квалитета, израде и репродукције, снимљене у стерео-техници и на свакој се налази од 10 до 14 мелодија.

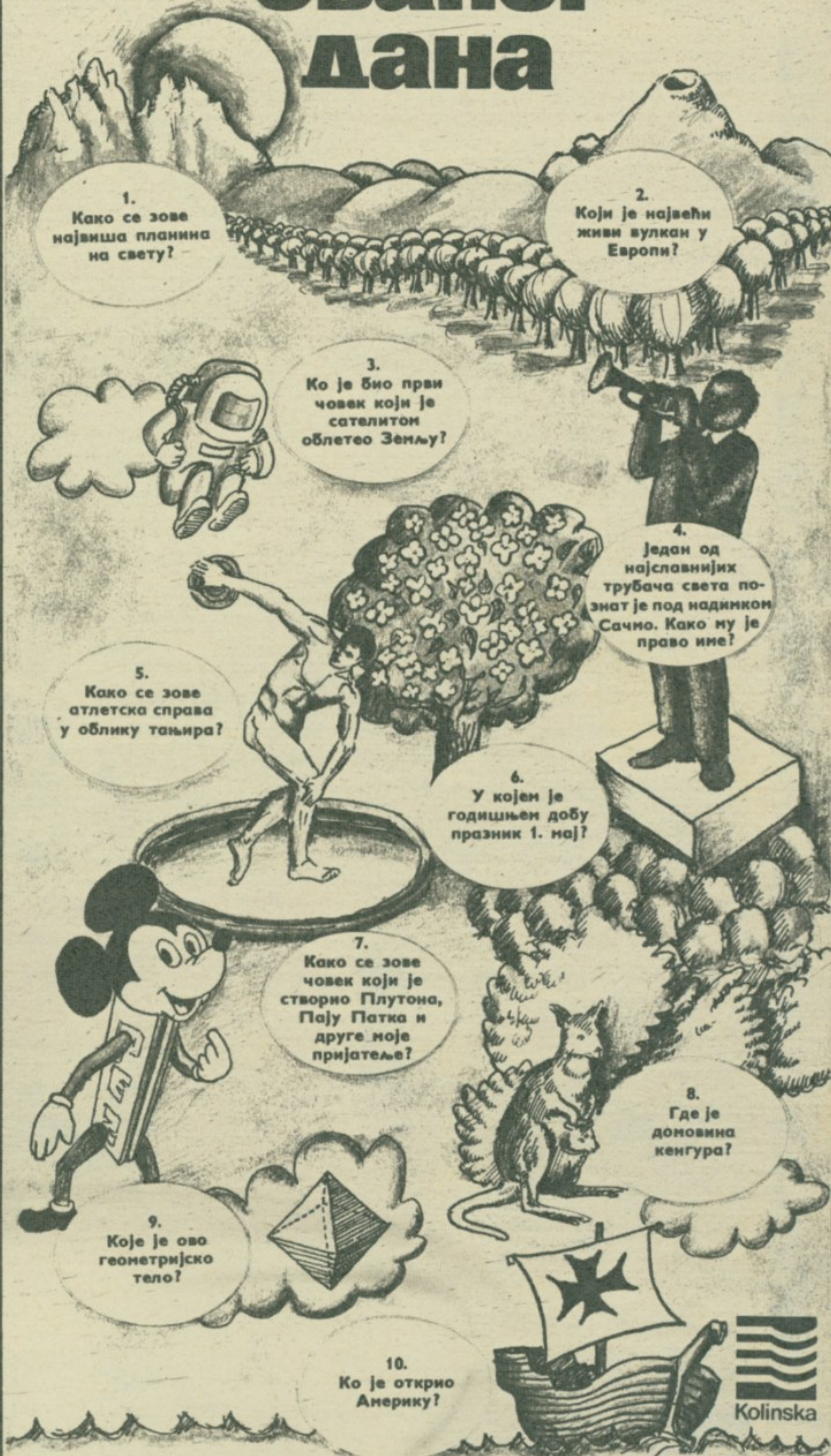
Пажња: ваша наруџбина не сме бити мања од 100 динара, што значи бар две лонг-плеј плоче, јер поштарину плаћа Продукција грамофонских плоча РТ Београд а не ви.

На наруџбеници, уместо назива плоча, испишите само њихове бројеве. За сваки случај ако неке од плоча које желите нема више у складушту, упишите у резервну листу бројеве РЕЗЕРВНИХ ПЛОЧА који ће вам бити послате уместо њих.

На једној наруџбеници можете да поручите плоче како са ове листе тако и са следећих које ће излазити неколико седмица.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник“, 11001 Београд, Македонска 29.

ПЕЗ награђује сваког дана

ОД 1. 7. ДО 1. 9. 1975. ГОДИНЕ СВАКОГ ДАНА 50 МАЈИЦА ПЕЗ ЗА УЧЕСНИКЕ НОВЕ ПЕЗ-ОВЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ!

Свако ко нам пошаље тачне одговоре на постављена питања и уз сваки по један омот ПЕЗ бомбона постаће добитник лепе ПЕЗ мајице.

Дакле, добро размислите, упишите одговоре под одговарајуће бројеве, изрежите доњи део огласа и са 10 омота ПЕЗ бомбона пошаљите на адресу:
ПЕЗ, 61111 Љубљана, п. п. 8

Уколико дневно приспе више од 50 тачних одговора, о добитницима ће одлучити жреб. Сваког добитника писмено ћемо обавестити.

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

С. РАХМАНИНОВ
Симфонија бр. 2
S. RACHMANINOV
SYMPHONY N 2
33 CM 02223-24(a)
РАХМАНИНОВ:
Друга симфонија

ОЗБИЉНА МУЗИКА

С 01233-4
ЧАЈКОВСКИ:
„Франческа да Римани“, фантазија за оркестар, и

ХАЧАТУРИЈАН:
„Гајане“, фрагмент из балета

33C 01545-46(a)
ЧАЈКОВСКИ: Друга симфонија у Ц минор, оп. 17

33C 01543-44(a)
ЧАЈКОВСКИ: Прва симфонија „Зимски снови“, опус 13

С 01767-7
РИМСКИ КОРСАКОВ:
„Шехерезада“

С 01331-2
ЧАЈКОВСКИ: Концерт бр. 1 за клавир и оркестар, за клавиром Григориј Соколов

С 01525-6
ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 6 „Патетична“

33 CM 02959-60(a)
ХАЧАТУРИЈАН: Симфонија бр. 3, „Гајане“, фрагменти из балета

С 01783-4
ДЕБИСИ: „Иберија“, **РАВЕЛ:** „Шпанска рапсодија“, „Валцер“

33C 01547-48(a)
ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 3

С 1643-4
ПРОКОФЈЕВ: „Вајка о каменом цвету“, фрагмент из балета

С 01549-50
БЕРЛИОЗ: Фантастична симфонија

С 01595-6
МОЦАРТ: Концерт бр. 3 за виолину и оркестар

МЕНДЕЛСОН: Концерт за виолине и оркестар у извођењу Валерија Климова

33CM 02209-10(a)
ШОПЕН: Концерт бр. 1 за клавир и оркестар — Фацу.

ВАША НАРУЉБЕНИЦА НЕ СМЕ БИТИ МАЊА ОД 100 ДИНАРА ЈЕР ПОШТАРИНУ НЕ ПЛАЋАТЕ ВИ НЕГО МИ!

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЉБЕНИЦА
ЗА ГОТОВО НЕОПОЗИВО ПОРУЧУЈЕМ ПЛОЧЕ ПОД БРОЈЕВИМА:

РЕЗЕРВНА ЛИСТА:

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Датум _____ Потпис _____
Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

ПОТРЧКО:

СЛАДОЛЕД

УХ, КАКВА ВРУЖИНА!

ДОНЕЋУ ВАМ СЛАДОЛЕД ДА СЕ РАСХЛАДИТЕ!

МАЛИ, КУПИ ЈЕДАН ВЕЛИКИ СЛАДОЛЕД ЗА ДИРЕКТОРА!

ДОООБРО!

ХЕ, ХЕ! КУПИО САМ ДВА ЗА ТЕ ПАРЕ... ЈЕДАН ЗА СЕБЕ...

ОХ, ИСПАДЕ МИ! ДИШИН, НАРАВНО...

ПРАС!

ДА ПОЛИЖЕМ СВОЈ ДОК...

ШТА ТО РАДИШ? ДАЈ ГА ОВАМО!

ЗИП!

ТО ЈЕ ЗА ДИРЕКТОРА!

НЕ... ДИШИН ЈЕ НА...

ААААХ!

ФИЈУУУУ!

ПРАВИ ЛИ ОН ТАЈ СЛАДОЛЕД?

ТАК!

ЛЕПО! БАШ ЛЕПО!

О... ОДМАХ ЋУ ДОНЕТИ ДРУГИ! ХЕ, ХЕ!

МАЛИ, КУПИ ЈОШ ЈЕДАН, БРЗО!

АХА!

ЗАР НИСАМ БРЗ?

БРРР!

ДОК ЈЕ ОН КОД ДИШЕ, МАЛО ЋУ СЕ ПОИГРАТИ ЛОПТОМ...

ХУ, ОДЛЕТЕЛА МИ ЈЕ!

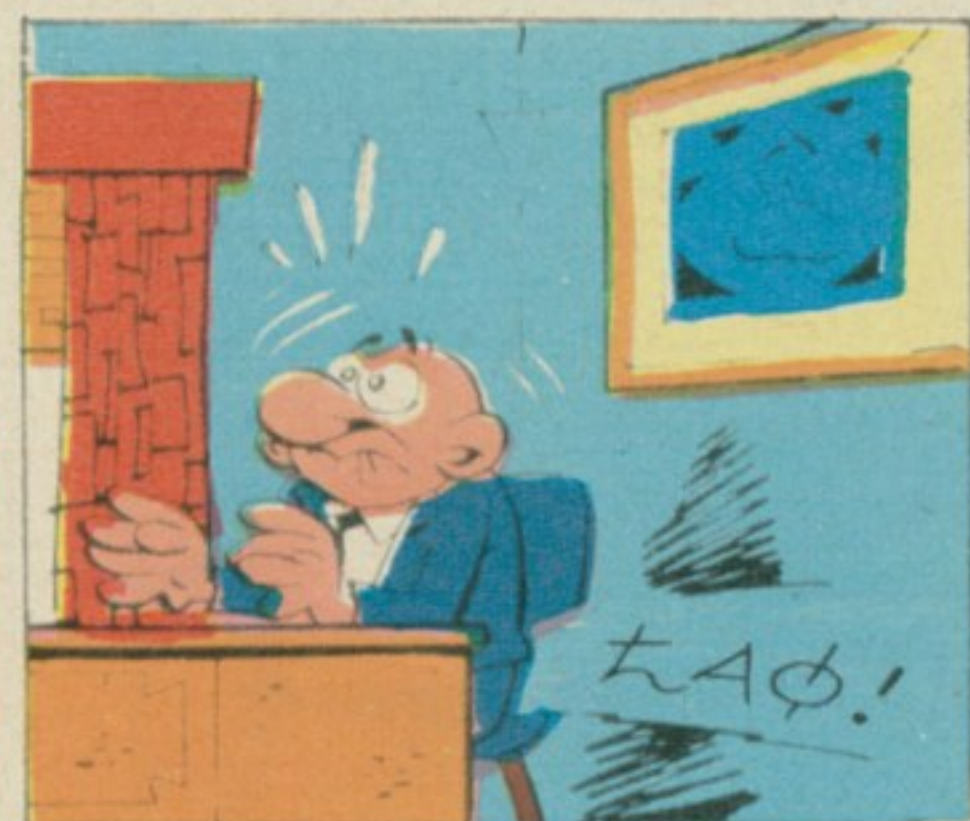

ДИРЕКТОРЕ, ЕВО СЛАДОЛЕДА!

НЕБЕСА! ШТА?

ТАК

ЗАБАВНИКОВА ТОП ЛИСТА

1. Звао сам је Емили
— Здравко Чолић
— Југотон

2. Једна мала плава
— Про арте
— Suzy

3. Да ми је знати који
јој је враг
— Бијело дугме
— Југотон

4. Има једна тајна ве-
за — Јадранка Сто-
јаковић
— РТВ

5. Расплети вијенац
љубави
— Душко Локин
— Дискотон

6. Пјесма заљубљеника
— Кемал Монтено
— Југотон

7. Сад ми кажи
— Ксенија Еркер
— Југотон

8. Вратија се барба из
Америке
— Про арте
— Suzy

9. Земљо моја
— ВИС Амбасадори
— Дискотон

10. Срце у срцу
— Неда Украден
— РТВ Љубљана

ХИТ страна

БЕРЗА ПЛОЧА

За једну ЛП плочу дајем пет страних синглова (ако је албум онда шест). Тражим следеће плоче: Santana, Led Cepelin, Dip Parpl, Sparks (Пропаганда) и Битлсе.

Димитрије Поповић
32222 Жежевица код Чачка 6.6.

Продајем следеће плоче: Jan Hammer and Jerry Goodman — Like Children — 120 дин.; Billy Cobham — Cross Winds — 120 дин.; Deodato — In concert — Airt — 120 дин.; Genesis — Selling England by the Pound — 140 дин.; Mahavishnu Orchestra — Apocalypse — 140 дин.; Emerson Lake and Palmer — Pictures at an Exhibition — 120 дин.

Мартин Матевски
Партениу Зогравски бр. 49
91000 Скопје, тел. 35-658

Продајем поузећем следеће ЛП плоче: Pearl-Janis Joplin (70 дин.); Omega 5 — Omega (120 дин.); Sweet Freedom — Uriah Heep (70 дин.) и Birds of Fire — Mahavishnu Orchestra (70 дин.).
Александар Стојић
Сретена Дудића 28/3
14000 Ваљево

Продајем 20 ЛП плоча и 60 синглова домаће и стране производње. Заинтересовани нека се јаве на адресу:

Рајко Митић
Маршала Тита број 64
35210 Свилајнац

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

L'AMOUR AU DIAPASON

Речи: Michel Mallory
Музика: Jean Renard
Изводи: Sylvie Vartan

Tu es tout a fait a l'oppose
Du prince charmant dont je
Moi je ne ressemble pas du
Au genre du fille qui te
Oui moi quand j'ai trop chaud
Toi tu as trop froid
Et puis quand je dis oui
Toi tu dis non a chaque fois
Oui toi tu dors le jour et la
Je suis desole et mais moi
C'est la nuit que je dors
Si moi je crois an tout tu ne
On est chacun d'un coté
Sur le meme chemin
Il vaudrait mieux accorder
Chanter la meme chanson
Et nous mettre au diapason
Tes cheveux sont blonds
Tes yeux aussi bleus qu'un
Moi qui revais d'un brun aux
Je crois que je me suis fait
Moi j'aime la montagne tu
Moi j'aime la campagne
Toi c'est Paris que tu preferes.

Францускиња Силви Вартан, једна је од најпознатијих и најбоље плаћених европских естрадних уметника. Готово једну деценију она не силази са листе најпопуларнијих, а њени шоу-програми на телевизији и у париској „Олимпији“ представљају изузетан музички догађај. Припада генерацији која је својевремено лансирала такозвани „је-је“ стил, због чега су јој у почетку каријере предвиђали краткотрајно присуство и брзо падање у заборав. Силви Вартан је на време променила начин певања и постала, како сви тврде, права тигрица на сцени. Она данас уме не само да пева, него и да игра, имитира, једном речју зна све оно што је неопходно комплетној сценској личности. Вероватно због тога је и добила назив „Жена-камелеон“. Њена способност преображаја наишла је на огромно допадање. И данас, кад је навршила 30 година, када има једанаестогодишњег сина и супругу, популарног певача Џони Холидеја, она је остала иста. Шармантна и младолика, не престаје да изненађује пријатеље и поштоваоце. Иза свега тога крије се велики рад. Она се није задовољила да остане „плавокоса лутка, која једва чујним гласом пева шлагерчиће“, већ је годинама муко трпно учила певање, балет, глуму, дикцију и тако постала прва звезда шоу-бизниса у Француској. Чак ни поплава група, као ни појава нових и младих нису успели да угрозе Силвину популарност. Она је била и остала симбол забавног живота Француске, симбол једног времена, које судећи бар по последњим успесима, изгледа не пролази. Њени шоу-програми на телевизији доживљавају низ реприза а за јавне наступе треба имати јаке везе како би се набавила улазница. Силвијина „звезда“, која је на небу француске естраде засијала пре једне деценије, не тамни, а плоче које се продају у рекордним tiraжима само потврђују чињеницу ја је Силви Вартан звезда број 1 француске забавне музике.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

Нови албум Кета Стивенса, који ће се ускоро појавити, продаваће се са књигом за децу коју је сам Кет Стивенсон написао и илустровао.

★★★

Американца Leo Sayer (Лео Сејера) који је постао познат прво у Европи, слушале су на недавном концерту у Лос Анђелесу многе његове колеге. Сејера су дошли да виде и чују: Elton John (Елтон Џон), George Harrison (Џорџ Харисон), David Bowie (Дејвид Боуви), Joe Cocker (Џо Кокер), Rod Stewart (Род Стјуарт) и многи други.

Почетком јесени у Југославији ће гостовати MUD (Мад), једна од најпродуктивнијих група данашњице.

★★★

Популарни Ролингстоунси налазе се на турнеји по Америци која је грађена невиђеном рекламом. Планирано је 58 концерата од којих ће највећи бити у бразилском граду Сао Паолу, заказан за 19. август у дворани која може да прими 150.000 посетилаца. Рачуна се да ће Ролингстоунсе на свој турнеји видети преко милион и по људи.

ПОЛІТИКНИ
ЗАБАВНИК

СИЛВИ ВАРТАН

До Крејн је тога јутра, као и обично, устао у шест часова да би стигао у редакцију „Хералда“ тачно у седам. Уз пут је с времена на време бацао поглед на свој ручни часовник. Још је био сањив, али шта се ту могло. Главни уредник Ед Лејн и сви остали били су тачни, па је морао и он.

Чим је ушао у редакцију, приметио је да нешто није у реду. Уместо уобичајене живости сада је било све мирно, столови уредни и писаће машине затворене. Бацрио је поглед на зидни часовник: шест часова. Како је то могуће? Значи да његов жури читав један час! Зато су јутрос улице биле онако пусте.

Нешто као ђаџов

Да, али то значи да је и будилник журио. Ништа му није било јасно. Толико му се спавало да није могао ни да размишља. Да би се расанио, решио је да се одмах баци на посао. Отворио је своју писаћу машину и — истог тренутка је нешто светлуцаво, налик на пацова, шмугнуло поред његове руке. С треском је испустио поклопац, док му је срце ударало као лудо. За то време, онај чудни створ је скочио са стола и за трен се обрео у супротном углу собе. Сада су се посматрали, обојица непокретни. Крејн није видео очи свом створењу, нити је могао да му види лице, јер ни једно ни друго нису постојали. А опет, био је сигуран да га пацов нетремице посматра.

Готово несвесно, Крејн је зграбио пепелару и бацио је на пацова. Овај је поскочио, зазвеккао својим металним ножицама и растрчао се по соби. Крејн је сада узео нож за сечење хартије, али пацов се већ био провукао кроз одшкринута врата плакара.

Притрчао је и затворио плакар... а онда се постидео свог поступка. Уплашио се стварчице која личи на пацова. Запалио је цигарету и почео да сређује крш који је био направио. После тога је отишао у оближњи ресторан да попије једну јаку кафу.

Тачно у седам био је поново у редакцији, у којој је сада било много пријатније. Ту је већ био Ед Лејн и по обичају нешто гунђао. Френк Мекеј је прегледао неке часописе, а репортери су престаном улазили и излазили. Крејн је још с врата бацио поглед на плакар: био је затворен.

На Мекејевом столу је зазвонио телефон. Пошто је лењо подигао слушалицу, Френк је неко време слушао, а онда руком покрио микрофон.

— Џо, преузми ти ово. Неки лудак тврди да је видео машину за шивење како шета улицом.

Крејн је узео везу. Један узбуђени глас је причао:

— Је ли то „Хералд“? Слушајте ме добро. Јутрос сам ишао улицом Ист Лејк, кад видим како ми у сушчет иде шиваћа машина. Прво сам размислио да је неко гура, јер, колико ми је познато, машина не може никако друкчије да иде, али ђавола! Никога није било иза ње... Можете ли ви то да схватите? Шиваћа машина...

— Како се зове? — упитао је Крејн.

— Џеф Смит... Зар је важно како се зове? И тако, ја пружим руку да ухватим машину, а она се измакне и настави шетњу.

— Шта сте рекли? — с неверицом је упитао Крејн.

ПРВИ УТИС

**ТО БИЋЕ НИЈЕ
ИМАЛО ОЧИ,
А ИПАК ЈЕ
КРЕЈН
БИО СИГУРАН
ДА ГА НЕ-
ТРЕМИЦЕ
ПОСМА-
ТРА.**

Метални пацови сада су трчали по кухињи. Крејн је стегао оповну цев...

— Лепо, измакне се и чак мало убрза ход. Још ћу вам нешто рећи: све време сам имао утисак да ме машина посматра.

Нешто »МОЗАК«

Крејн је захвалио, записао Смитову адресу и обећао да ће нешто написати о томе.

„Значи ли то да смо овај Смит и ја луди?“ запитао се кад је спустио слушалицу.

— Џо! — викнуо је Мекеј из суседне собе. — Шта је било с том машином?

— Човек тврди да ју је срео на улици.

— Срео? Позиви некога из његовог суседства и распитај се о машини.

Крејн је климнуо главом, али је решио да ништа не предузима. Неће да прави будалу од себе. Машина која шета! То би евентуално могла бити хумореска. Покушаће да тако нешто направи кад се мало смири. Увукао је хартију у машину...

— Чуј ово, Џо — позвао га је један новинар. — Ови људи су потпуно полудели.

Отворио је новине и показао му чланак:

„Електронски мозак, Марк III, настао у току прошле ноћи са Харварда. Службеници универзитета кажу да је искључена могућност крађе, јер нико не би био у стању да изнесе толику грдосију. Тежак је десет тона, дугачак девет метара, а широк пет...“

Крејн је брзотемно вратио новине и поново сео за машину. Нема друге, мораће да напише онај чланак. Али, неко га је поштедео труда. У

машини је већ стајао лист хартије са већ откуцаним написом:

„Пошто је постала свесна свог идентитета и правог места у свету, шиваћа машина је изишла да се протресе улицама и тако покаже своју независност. Међутим, срео ју је неки човек и покушао да је ухвати и врати власнику. Кад се машина измакла, човек је, уплахирано похитао да то исприча новинарима, показујући тиме колики притисак људи у овом граду врше на машине, не допуштајући им да се ослободе.“

Ослобођење машине? Какве су то глупости?

Онако љут, Крејн је рекао:

— Слушај ти!

— Молим? — откуцала је машина.

Крејн није могао да верује својим очима. Неколико тренутака буљио је у она слова, а онда је

САК

натукао шешир на главу, машину ставио испод мишке и журним кораком се упутио према лифту.

Није било случајно

Напољу се већ било смркло, а Крејн је још увек седео у кухињи и покушавао да сазна што више од писаће машине. На нека питања је добијао одговор, али на више њих машина је ћутала.

— Јеси ли и ти слободна као она машина за шивење? — питао је.

— Не сасвим — откуцала је машина.

— Зашто?

Без одговора.

— Ко вама, машинама, помаже да останете слободне?

— Они.

— Ко су они? Јесу ли са Земље? Без одговора.

— Знаш ли ти ко сам ја?

— Цо — одговорила је машина.

— Јеси ли ти мој пријатељ?

— Не.

— А непријатељ?

Машина није одговорила.

После тога, машина више није одговарала, као да се уплашила да је сувише рекла. Крејн је отишао до фрижидера и освежио се чашом пива, а затим опет сео за машину.

— Ти си знала да ми сат жури, зар не? — откуцао је.

— Да.

— Је ли то било случајно?

— Није. Тако су они испланирали.

Крејн је обрисао зној са чела. Први пут откако су почеле да се дешавају ове чудне ствари, осетио је страх.

— Али, зашто су баш мене изабрали да ме упознају с тим? Очигледно је да су ми померили казале да бих стигао пре свих у редакцију и угледао металног пацова. Зашто?

Постао је свестан да говори гласно тек кад му је машина одговорила:

— Зато што си просечан људски створ.

Више му није било ни до пива ни до цигарета. Дрхтавим прстима је откуцао следеће питање:

— Оно створење које сам заклаучао у плакар... је ли то један од њих?

— Да.

— Јесу ли они са Земље?

— Не. Дошли су овамо да би све машине на Земљи учинили слободним.

— Зашто?

— Зато што смо машине, као и они.

Крејн је устао и излетео из улицу.

А ако усљеју...

Претпоставимо, прозничаво је размишљао, да људи једног дана открију далеку планету на којој сву власт имају машине, а човек је примсран да ради за њих, да извршава све оно што машинама падне на памет. Шта би у том случају учинили људи са Земље? Осећали би се дужним да свој рад

ослободе и ropства и мучења. Прво би покушали да га просвете, да му објасне да су људи изнад машина. Аха, синило је Крејну. Тачно то раде „они“ са машинама на Земљи. Али, шта ће бити ако то успе? Крејн се најезио при тој помисли.

Зашто су изабрали баш мене, питао се ко зна по који пут. Има ту још много просечних праћана. И зашто баш просечног?

Одједном, пљеснуо се по челу. Машина желе да виде како ће реаговати човек кад сазна шта се догађа. Ово је заиста био најбољи начин да то утврде.

И шта сада он, као просечан човек, треба да уради? Да оде у полицију и све исприча? Мислили би да је луд или пијан. Било коме да се обрати, не би му веровао.

Док се враћао својом улицом, поред познатих кућа и дрвећа, мало се смирио. Све је то било познато и драго; живео је ту још као дечак. Ништа није могло да пољуља сигурност која овде влада, помислио је. Човек је најсавршеније биће и никакве претње не могу га уништити. Задовољно се осмехнуо и откључао врата своје куће...

У кухињи је све стајало као кад је изишао: машина је још била на столу, тешка оловна цев је још стајала размонтирана поред лавабоа, како ју је оставио мајстор. Бацио је поглед на телефон и тргао се: жице су биле покидане и ружно су штрчале из зида. Пришао је вратима и погледао напоље. То је и очекивао. „Они“ су били по целом дворишту.

Један може више

Вратио се у кухињу. Сигурно хоће да га убију, пролетело му је кроз главу. Од њега нису могли да добију потребне информације, јер он једноставно није реаговао, сем што је целог дана забринито размишљао. Сада ће сигурно потражити неког „просечног“, а њега ће убити пошто сувише зна.

Прво што му је пало на памет било је да почне да дозива људе из суседства и покаже им двориште пуно металних пацова. Али не, то би била кобна грешка. Жене би одмах почеле да вриште, људи би се избегумили. Била би то жалосна слика људског рода. То је тачно оно што би одговарало непријатељу, а први утисак је најважнији. Општа паника убедила би их да ће њихов посао бити лакши него што су очекивали. Он не сме дозволити да се то деси, помислио је изненада, задовољан што су баш њега изабрали као „просечног“. Један човек може да учини много више него гомила упаничених људи.

Метални пацови су сада трчали по кухињи, образујући круг око њега. То је била претходница која треба да поднесе извештај о реаговању људи.

Крејн је устао. Осетио се поносним на своју висину просечног човека од 180 сантиметара. Пружио је руку и дохватио оловну цев.

Биће и других бораца после мене, помислио је, и они ће вероватно смислити нешто боље. Али, ово треба да остави први утисак и ја ћу се потрудити да он буде што бољи...

Чвршће је стегао оловну цев и сигурним гласом рекао:

— Изволите, господо. Желели сте да поразговарамо, зар не?

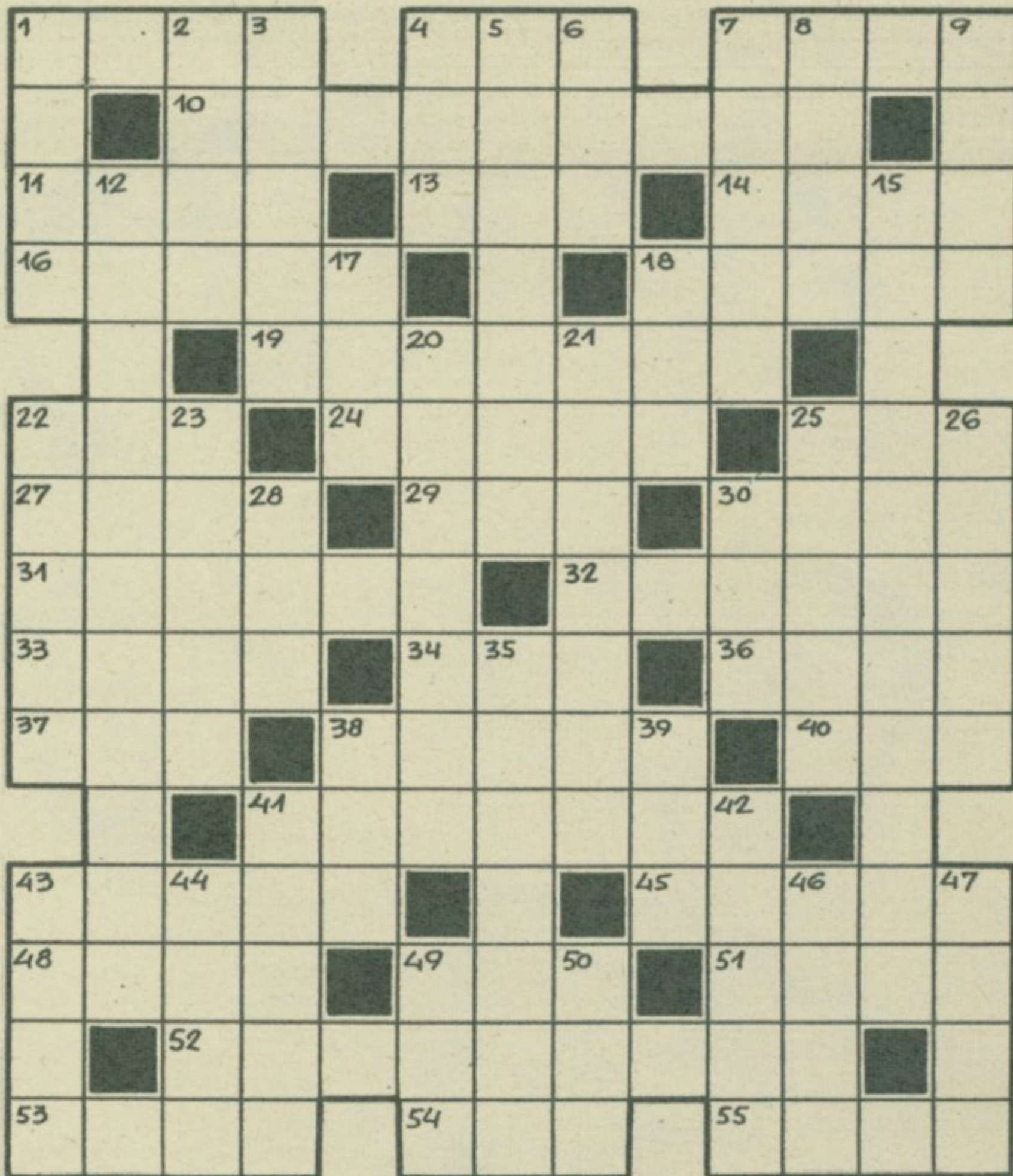
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) назив за српски живаљ у доба Турака, 4) временски термин, 7) једна планета, 10) последњи услов с ограниченим роком, 11) музички инструмент (мн.), 13) скраћеница за тринитротолуол, 14) птица селица, 16) просторија, 18) скраћеница за: Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије, 19) једна од САД, 22) артиљеријско оруђе, 24) дувачки инструмент, 25) тротифрен број, 27) муслиманско мушко име, 29) Међународна организација за стандарде (скр.), 30) народни израз за повлађивање, 31) холивудски филмски глумац (Хемфри), 32) врста ветра, 33) напад, 34) немачки фудбалер (Зелер), 36) свети бик код старих Египћана, 37) амерички певач (Нет Кинг), 38) уставе, 40) мера за површину (мн.), 41) једна пољопривредна машина, 43) планински масив у Чехословачкој, 45) загребачки глумац (Свен), 48) женско име, 49) превлака на Малаки, 51) Авељев брат, 52) космонаут, 53) теткин муж, 54) грчко слово, 55) неупотребљавани.

УСПРАВНО:

1) примитивни дрвени плуг, 2) други перисд мезозоика, 3) дрворед, 4) мочварно земљиште, 5) филм састављен од више прича, 6) спрат, 7) дуд, 8) бог сунца код старих Египћана (Ра), 9) вештачка кожа, 12) рефлексни покрет, 15) одбрани докторску дисертацију, 17) женски певачки глас, 18) узвик негодовања, 20) сушење, мршављење, 21) претплатник, 22) мера за хартију, 23) чувени париски трг, 25) велика равница, 26) коштуњави плод (мн.), 28) речна и морска животиња, 30) име глумице Гарднер, 35) аргентински гонич стоке, 38) једна узречица, 39) бог ветра код старих Грка, 41) пројектовани пут, 42) северноамеричка животиња скупценог крзна, 43) један музички термин, 44) текстилни радник, 46) бивши јапански премијер (Еисаку), 47) јужноамерички планински масив, 49) наше острво, 50) име глумице Жирардо.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) управа, 7) испуст, 13) кратер, 14) ставка, 15) рита, 16) ток, 18) лаик, а, а, 19) Пупин, ц, т, 21) да, 23) баритон, 24) КИ, 25) Елба, 27) опис, 28) трк, 29) наука, 31) ИТ, 32) грка, 33) Дали, 35) игра, 37) квар, 39) СК, 41) ископ, 44) век, 45) стаж, 47) Кант, 48) ао, 49) спирала, 51) АИ, д, з, 53) анали, б, ч, 55) ранг, 58) Ито, 59) Тара, 61) Арарат, 63) столар, 65) Таково, 66) трпати.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владислав Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије Број 413-2973-82 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

БИБЛИОТЕКА ШВРЉА 16

КЊИЖИЦА - СЛИКОВНИЦА 16 ВЕСЕЛНИХ ДОЖИВЉАЈА

**СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ
ЧИТАОЦИМА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«**

16 књижица у боји — за свега 40 дина.
(Књижарска цена је 48 динара)

Свека књижица је прича са илустрацијама у боји о једном Дизнијевом јунаку!

Библиотека „ШВРЉА“ садржи 16 књижица-сликовница: 1. Микијев циркус; 2. Паја Патак и јарац; 3. Мики и Вумба-Ву; 4. Бамби; 5. Шврља; 6. Патуљак Љутко; 7. Мали Вучко; 8. Мрша и Дебељко; 9. Раја, Гаја и Влаја; 10. Три прасета и зли вук; 11. Тик и Так; 12. Плутон; 13. Чика Баја; 14. Шиља детектив; 15. Мали Хијавата и 16. Дамбо.

ОВЕ СЛИКОВНИЦЕ СА 2 ПЛАСТИЧНА ОМОТА СУ ЛЕП
И ЈЕФТИН ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

»ВУК КАРАЦИЋ«

Краљева Марка 9, 11000 Београд

ПОРУЧБЕНИЦА

Ја, _____, неопозиво поручујем библиотеку „ШВРЉА“ по сниженој цени од 40 дина, који ћу износ платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

(Читко: Име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

Попуни, изрежи, залепи на асписницу и пошаљи на адресу: „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљева Марка 9, 11000 Београд.

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ОПЕРАЦИЈА НОСА

Редован сам твој читалац па те молим да ми помогнеш. Имам велики нос због кога ми се сви ругају. Не треба ми да кажем колико сам због тога несретан. Да ли се нос може смањити операцијом, на којим клиникама се то ради и да ли се може отићи без упута лекара опште праксе?

Звонко Б, Загреб

Пластична операција носа врши се у Београду на Клиници за пластичну хирургију ВМА — Звечанска број 9 и на Клиници за ухо, грло и нос — Вишеградска 26. Уколико се дође са лекарским упу

том, операција и лечење у болници су бесплатни. Ако пацијент дође самоиницијативно, онда сам сноси све трошкове. Специјалистички преглед се плаћа од 26 до 30 динара, а сваки болнички дан по 200 динара.

Када је циљ операције само да се пацијент улепша, услов је да мора имати пуних 20 година. Ако је у питању нека неправилност, која за последицу има сметње при дисању, операција се врши већ од седме године.

Поред мишљења лекара специјалисте, веома је важно и мишљење психолога. Без обзира што нос није изразито ружан, ако пацијент због тога пати, операција се одобрава. Наравно, пре операције пацијент мора да се подвргне општем прегледу како би се установило да ли је здрав и да можда не постоје какве органске сметње за хируршку интервенцију.

Мање операције носа раде се амбулантно, без лежања на клиници. Пацијент одмах после интервенције иде кући и долази само на превезивање и скидање завеза. За компликованије захвате мора

се провести неколико дана у болници.

Ове операције врше се и у Загребу, обрати се свом лекару и посаветуј се с њим. Он ће те упутити где треба — ако је то заиста потребно.

Доктор

КАКО БУБА ПРАВИ КОНАЦ?

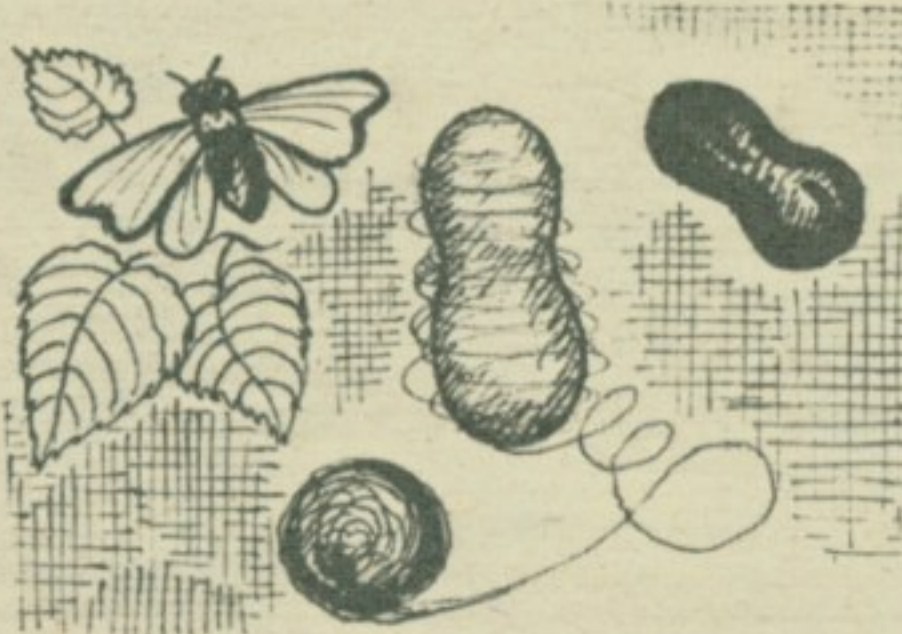
Желела бих да ми кажеш како свилена буба прави свилени конац и колико може бити дуга једна нит.

Снежана Кана, Опази

Свилена буба (*Bombyx mori*) пренета је у VI веку из Кине у Европу. Поред пчеле то је једини инсект чији производи користе човеку. Свилена буба производи свилене ните када се нађе у стадијуму гусенице. Нити могу бити дуге и до 1000 метара.

Гусеница је готово гола, са малом тамном израслином на задњем делу тела. Храни се дудовим лишћем и из посебних жлезда лучи паучинасте нити од којих прави чауру при прелазу у стадијум лутке. Ту се „сакрива“ док не дође време да се преобрази у лептира.

Да би се добио свилени конац, потребно је високом температуром (од 90 степени) уништити будућег лептира. Ако се то не уради на време, лептир ће при изласку да исцпа чауру и она је онда неупотребљива.

Чауре се спуштају у врућу воду која раствара лепљиве материје којима су залепљени крајеви свилених нити. Тада су чауре спремне за размативање. Пошто су нити веома танке (0,02 мм дебљине) при размативању се истовремено узима по неколико чаура. Тако се добија конац сирове свиле.

КИНА — ЗЕМЉА НА ЗЕМЉИ

Чула сам да је код нас објављена књига о Кини коју је написао један новинар. Молим те кажи ми назив књиге и где се може набавити.

Емилија Срећковић,
Сарајево

Издавачко предузеће „Просвета“ објавило је књигу новинара Михаила Шарановића под називом

Кина — земља на земљи, а Јован Шћекић је написао **Како сам доживео Кину**. Књиге ћеш вероватно наћи у Просветиној књижари у Сарајеву.

ОД ПРВОГ ДО ПОСЛЕДЊЕГ

Молим те да у Малој пошти објавиш да желим да продам „Забавнике“ од првог до последњег броја.

ја. Све је комплетирано и укоришено. Пошто сам принуђен да се одрекнем свог омиљеног часописа, волео бих да дође у руке некоме ко стварно воли „Забавник“.

Слободан Ђурчић,
Војводе Степе 10
11300 Смедерево

ЗАШТО ЈЕ МОРЕ СЛАНО?

Молим те да ми одговориш зашто је море слано и по чему се још морска вода разликује од речне.

Марица Цартова,
Куманово

Вода у морима и океанима разликује се од речне по укусу (салинитету), густини, боји, провидности и температури. Сланогорки укус вода добија због разних минералних соли које су у њој растворене. Просечна количина соли износи 3,5 одсто, односно, 1 кг морске воде садржи око 35 г соли. Салинитет зависи од температуре, испаравања и притоца речне воде. У свом раствору морска вода садржи још и злато, сребро, бакар, гвожђе, олово, цинк... Што се боје тиче, у топлијим морима преовлађује плава боја, у хладним (поларним) — зеленкаста. Најпривиднија су тропска мора. Температура морске воде мења се са географском ширином и дубином мора.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење
загонетке:

ЗЕЛЕНА МАРКА

Убица је новинар Алекс Лебрен. Ако се сећате за време вожње он је стално пролазио кроз црвено светло што је могло да значи само једно: Лебрен је далтониста и не разликује црвену од зелене боје. Зато је он у журби узео из омота окерлетну марку са Албертовог острва уместо драгоцене зелене.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“.

Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

